

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРКООПСІЛКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА
ВІННИЦЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ІНСТИТУТУ

МАТЕРІАЛИ

обласного методичного об'єднання викладачів економічних і фінансових дисциплін коледжів і технікумів Вінницької області

«Використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення професійних задач майбутніх фахівців»

ВІННИЦЯ
2 листопада 2021 рік

Матеріали обласного методичного об'єднання викладачів економічних і фінансових дисциплін коледжів і технікумів Вінницької області «Використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення професійних задач майбутніх фахівців» з підвищення кваліфікації викладачів економічних і фінансових дисциплін коледжів і технікумів Вінницької області та матеріали обласного методичного об'єднання викладачів економічних і фінансових дисциплін коледжів і технікумів Вінницької області / Л.В. Моторна, Л.В. Кукурудзяк, Л.В. Дибчук / Фаховий коледж економіки і права Вінницького кооперативного інституту . – Вінниця, 2021 - 51 с.

Укладачі:

Л.В. Моторна, методист Ради директорів технікумів і коледжів Вінницької області, кандидат педагогічних наук;

Л.В. Кукурудзяк, голова методичного об'єднання викладачів економічних і фінансових дисциплін коледжів і технікумів Вінницької області;

Л.В. Дибчук, проректор з науково-методичної роботи Вінницького кооперативного інституту

Збірник містить тези доповідей обласного методичного об'єднання викладачів економічних і фінансових дисциплін коледжів і технікумів Вінницької області, в яких розглянуто актуальні питання про ідентифікацію специфічних методичних прийомів, які доцільно застосовувати для формування Програмних результатів навчання діючих освітньо-професійних програм; здатність проводити дослідження на відповідному рівні; здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність аналізувати проблематику, ідентифікувати конкретні проблеми, що потребують вирішення, обирати ефективні методи їх вирішення. Здійснювати пошукову діяльність в різних джерелах для вирішення професійних задач. Використовувати інформаційні технології для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях.

Для викладачів економічних і фінансових дисциплін коледжів і технікумів Вінницької області. Статті збірника подано в авторській редакції мовою оригіналу.

ЗМІСТ

<i>ПРОГРАМА ОБЛАСНОГО МЕТОДИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІЧНИХ І ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН КОЛЕДЖІВ І ТЕХНІКУМІВ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....</i>	4
<i>ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ ВІННИЦЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ІНСТИТУТУ.....</i>	6
<i>ОСТРОВСЬКА ІРИНА ЮРІЇВНА, ВЕЧІРКО ОЛЬГА ГРИГОРІВНА, Фаховий коледж економіки і права Вінницького кооперативного інституту ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПРИ ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ ПРОФЕСІЙНОГО ХАРАКТЕРУ (МАЙСТЕР-КЛАС).....</i>	9
<i>БАРТЕЛЬОВА АЛЛА АНАТОЛІЇВНА, КУКУРУДЗЯК ЛЕСЯ ВАСИЛІВНА, ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ» ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ І КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАДАЧ (МАЙСТЕР-КЛАС).....</i>	17
<i>КОВАЛЬ ЮЛІЯ АНДРІЇВНА, Фаховий коледж економіки і права Вінницького кооперативного інституту. ПРОЕКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СПЕЦДИСЦИПЛІН ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....</i>	27
<i>КУХАРЧУК НАТАЛЯ СЕРГІЇВНА, ДВНЗ «Могилів-Подільський монтажно-економічний коледж» ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....</i>	33
<i>НЕЧИПОРЕНКО ТЕТЯНА ДМИРІВНА, Вінницький технічний коледж КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАПИСАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ З ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН.....</i>	37
<i>СТРУС ЛЮДМИЛА АНАТОЛІЇВНА, ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ» ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ У ВИКОРИСТАННІ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ МЕНЕДЖМЕНТУ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ТИПОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАДАЧ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....</i>	41
<i>БРОДА АЛІНА ЮРІЇВНА, Вінницький технічний коледж ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОЇ ГРАМОТНОСТІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВИВЧЕННЯ СПЕЦДИСЦИПЛІН.....</i>	45
<i>ЧОРНЕНЬКА ЛЮДМИЛА ГРИГОРІВНА, ВСП "Могилів-Подільський технологіко-економічний фаховий коледж ВНАУ" ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО ІНТЕГРАЦІЙНИХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН.....</i>	49

ПРОГРАМА ОБЛАСНОГО МЕТОДИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІЧНИХ І ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН КОЛЕДЖІВ І ТЕХНІКУМІВ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА

13:45 – 14:00 Реєстрація учасників обласного методичного об'єднання на онлайн-платформі Google Meet

ОСНОВНА ЧАСТИНА (регламент 5 хв.)

14:00 Вітальне слово **КОЛОТІЙ СВИТЛАНА ВАСИЛІВНА** – *тимчасово виконуюча обов'язки ректора Вінницького кооперативного інституту.*

14:05 Вступне слово **МОТОРНА ЛЕСЯ ВОЛОДИМИРІВНА** – *методист Ради директорів технікумів і коледжів Вінницької області, кандидат педагогічних наук*

14:10 Вступне слово **КУКУРУДЗЯК ЛЕСЯ ВАСИЛІВНА** – *викладач-методист, викладач ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ», голова ОМО викладачів економічних і фінансових дисциплін коледжів і технікумів Вінницької області.*

ДОПОВІДІ

Використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення професійних задач майбутніх фахівців (регламент 20 хв.)

14:15 «Інформаційні технології у формуванні індивідуальної траєкторії здобувачів освіти при вирішенні задач професійного характеру (майстер-клас)». **ОСТРОВСЬКА ІРИНА ЮРІЇВНА, ВЕЧІРКО ОЛЬГА ГРИГОРІВНА**, викладачі фінансово-економічних дисциплін Фахового коледжу економіки і права Вінницького кооперативного інституту (бінарний підхід)

14:35 «Використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення професійних задач (майстер-клас)». **БАРТЕЛЬОВА АЛЛА АНАТОЛІЇВНА, КУКУРУДЗЯК ЛЕСЯ ВАСИЛІВНА**, викладачі економічних дисциплін ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ» (бінарний підхід).

14:55 «Проектне навчання як засіб розвитку творчих здібностей в процесі вивчення спецдисциплін фінансово-економічного профілю». **КОВАЛЬ ЮЛІЯ АНДРІЇВНА**, викладач фінансово-економічних дисциплін Фахового коледжу економіки і права Вінницького кооперативного інституту.

15:15 «Інноваційні підходи до викладання економічних дисциплін в умовах сьогодення». **КУХАРЧУК НАТАЛЯ СЕРГІЇВНА**, викладач економічних дисциплін ДВНЗ «Могилів-Подільський монтажно-економічний коледж»

15:35 «Концептуалізація та організація написання науково-дослідних робіт з фінансових дисциплін». **НЕЧИПОРЕНКО ТЕТЯНА ДМИРІВНА**, Вінницький технічний коледж

15:55 «Проблемне навчання у використанні теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності». **СТРУС ЛЮДМИЛА АНАТОЛІЇВНА**, ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ»

16:15 «Формування фінансово-правової грамотності крізь призму вивчення спецдисциплін». **БРОДА АЛІНА ЮРІЇВНА**, Вінницький технічний коледж

16:35 «Впровадження інноваційних підходів до інтеграційних міждисциплінарних зв'язків під час вивчення облікових дисциплін». **ЧОРНЕНЬКА ЛЮДМИЛА ГРИГОРІВНА**, ВСП "Могилів-Подільський технолого-економічний фаховий коледж ВНАУ"

ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ ВІННИЦЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ІНСТИТУТУ

Історія Вінницького кооперативного інституту нараховує понад дев'яносто років, протягом яких заклад перетворився з кооперативної школи, заснованої у 1925 році, у колиску кооперативної освіти Вінниччини.

Новостворений навчальний заклад очолив професійний педагог Павло Якимович Поліщук. Навчання 284 учнів проводилося у чотирьох кабінетах та одній лабораторії у дві зміни. Навчальний процес забезпечували 35 працівників технікуму (з них – 25 викладачів), функціонувала власна бібліотека з фондом 3533 книги, діяв студентський кооператив, що займався організацією харчування студентів.

Перша будівля Вінницького кооперативного технікуму, 1930 р.
м.Вінниця, вул. Свердлова, 115 (будівля не збереглася)

У 1931 році ВКТ здійснив перший випуск фахівців громадського харчування і розпочав роботу над створенням власної матеріально-технічної бази.

У 1933 році технікум було закрито, а на його базі організовано фабрично-заводське училище для підготовки фахівців громадського харчування.

У 1957 році правлінням Укоопспілки було відновлено

діяльність Вінницького кооперативного технікуму. Першим директором відновленого навчального закладу став Володимир Степанович Чередниченко. З моменту відновлення

технікум розташовувався за адресою: м. Вінниця, вул. Горького, 27.

З обранням головою правління Вінницької облспоживспілки Івана Каленовича Ладаняка було прийнято рішення про розширення матеріальної бази технікуму. У 1976 році за рахунок кооперативних коштів за дольовою участю райспоживспілок області було побудовано нове

приміщення ВКТ по вулиці Фрунзе, 59, де 1 вересня 1976 року пролунав урочистий перший дзвінок.

У 2002 році відповідно до постанови Правління Вінницької облспоживспілки від 27.11.2002р. за №43-К Кооперативний технікум було реорганізовано в Кооперативний коледж економіки і права.

У квітні 2008 року був створений Вінницький кооперативний інститут шляхом реорганізації Вінницького кооперативного коледжу економіки і права згідно з постановою Правління Укоопспілки від 09.04.08р. за №137 та ЦК Профспілки працівників споживчої кооперації України від 09.04.08р. за №П-10/Р-12 «Про створення Вінницького кооперативного інституту», постанов правління Вінницької ОСС від 29.12.07р. за №57-К «Про створення Вінницького кооперативного інституту» та від 07.04.08р. за №20-К «Про реорганізацію Вінницького кооперативного коледжу економіки і права».

Вінницький кооперативний інститут – навчальний заклад, історія якого сягає у глибину минулого століття. Декілька разів змінювалася його назва, закривалися одні спеціальності та відкривалися інші. Але він завжди виконував свою функцію – сприяв розвитку споживчої кооперації та кооперативної освіти на Поділлі. За роки свого існування навчальний заклад підготував понад 40 тисяч спеціалістів.

Діяльність навчального закладу базується на впровадженні особливої моделі навчання, яка відповідає сучасним процесам у галузі споживчої кооперації та інших сферах економіки України. Освітні послуги інституту є основою для розробки та обґрунтування рішень з управління виробництвом і господарською діяльністю у системі споживчої кооперації України, яка входить до Міжнародного кооперативного альянсу.

Кооперативний інститут визначив своїми орієнтирами входження до освітянського та наукового простору Європи і модернізує освітню діяльність згідно з європейськими вимогами. Потенціал інституту дозволяє формувати основи багатоступеневої підготовки фахівців, впроваджувати сучасні технології та новітні методики освіти у навчальний процес.

Місія діяльності інституту полягає в якісному задоволенні потреб населення в освітніх послугах найвищого рівня, забезпеченні підприємств та організацій споживчої кооперації кваліфікованими кадрами, всебічному розвитку людини, як особистості, завдяки системному використанню в навчально-виховному процесі передових освітніх технологій.

Під впливом загальних змін постійно відбуваються інтенсивні пошуки шляхів підвищення ефективності наукових досліджень. Відкриття нових спеціальностей в інституті вимагає створення нових структур, покращення координації наукової діяльності, перегляду тематики досліджень, зміцнення інтелектуального потенціалу, вдосконалення інформаційного та фінансового забезпечення, адаптації наукової діяльності до нових умов.

У перспективі діяльності навчального закладу – відкриття нових спеціальностей, будівництво нового навчального корпусу, конференц-залу, реконструкція гуртожитку, створення нових лекційних аудиторій та проведення модернізації комп'ютерних лабораторій.

Сьогодні у стінах Вінницького кооперативного інституту, що має високий рейтинг і сталий авторитет у регіоні, формується світоглядна позиція та ціннісні орієнтири тисяч майбутніх громадян України, молодим людям надаються широкі можливості для оволодіння основами наук, створено умови для гармонійного розвитку та професійного самовдосконалення, а освіта спрямована на виховання нового покоління українців і створення умов для повного розкриття та утвердження національної самосвідомості через творчу й активну особисту ініціативу.

На сьогодні структурними підрозділами Вінницького кооперативного інституту є Фаховий коледж економіки і права та Польський ліцей гуманітарних наук та інформаційних технологій ім. Януша Корчака.

ОСТРОВСЬКА ІРИНА ЮРІВНА

викладач-методист

кафедри фундаментальних та

обліково-фінансових дисциплін

Фахового коледжу економіки і права ВКІ

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПРИ ВИРІШЕННІ ЗАДАЧ ПРОФЕСІЙНОГО
ХАРАКТЕРУ**

(майстер-клас)

В реаліях сучасного життя, за умов поширення і розгалуження дистанційного подання, сприймання та обробки інформації.

Підхід, в основі якого поставлена компетентність фахівця, означає перехід із трансляції знань і формування навичок до створення умов для оволодіння комплексом компетенцій, що включають потенціал і здібності сучасного випускника до виживання та сталої життєдіяльності в умовах сучасного багатофакторного та інформаційно насиченого простору. Особливу роль у становленні фахівця відіграє саме професійна компетенція, яка спрямована на розвиток професійно важливих якостей особистості, сприяє підвищенню рівня продуктивності діяльності, освоєнню предмета професійної діяльності, удосконалюванню знань, умінь і навичок, освоєнню нових методик і технологій обраної професії.

Особливо важливим для майбутніх фахівців - теперішніх здобувачів освіти, є набуття професійних навичок щодо обраної ними спеціальності, можливість подальшого навчання і формування відповідної фахової компетентності.

1 частина.

Нові умови дистанційного навчання потребує значної методичної роботи. Враховуючи особливості навчання он-лайн, нам необхідно всі навчально-методичні матеріали перевести у формат електронних, більше уваги приділити створенню електронних робочих зошитів методичних рекомендацій для індивідуальної та роботи, щоб студенти могли самостійно опрацювати необхідний матеріал і поза межами навчального закладу здобути професійні навички. Впровадження в навчальний процес дистанційної освіти і нових хмарних технологій дозволить створити безперервну систему навчання, за якої здобувачі освіти зможуть під керівництвом викладача вирішувати наскрізні завдання, перевіряти та аналізувати прийняті рішення.

Порівнюючи засади дистанційної системи з напрацьованим досвідом її реалізації, необхідно акцентувати увагу на таких моментах:

1. Дистанційна процедура організації навчального процесу і контролю знань, а тим більше вмінь студентів потребує серйозної підготовчої роботи. В першу чергу йдеться саме про організаційне, процедурне забезпечення всіх ланок і форм навчальної роботи (організація, проведення, демонстрація лекцій, пояснення методики та способів виконання лабораторних і практичних занять, самостійної роботи студентів тощо). Адже, викладач має повідомити кожного студента про критерії, форми і періодичність контролю знань та їх реалізувати.

2. Різко зростає значущість не тільки методичного забезпечення навчального процесу, а й технічного та технологічного. Забезпечити кожного студента необхідними підручниками, довідковою літературою, методичними рекомендаціями не складно, адже у кожного з нас є свої напрацювання у платформі Moodle тощо. Ідеальний варіант – наявність у кожного студента вдома достатньо потужної комп'ютерної техніки та програми "1С: Підприємство" на додаток до авторських курсів навчальних посібників. Але на даний момент часу такими програмами ні навчальний заклад ні батьки і самі студенти себе забезпечити не в змозі.

3. Вирішення потребує також питання про збільшення годин на перевірку виконаної роботи студентами, якщо вона виконується на документах, облікових реєстрах, необхідністю проведення контрольних замірів знань.

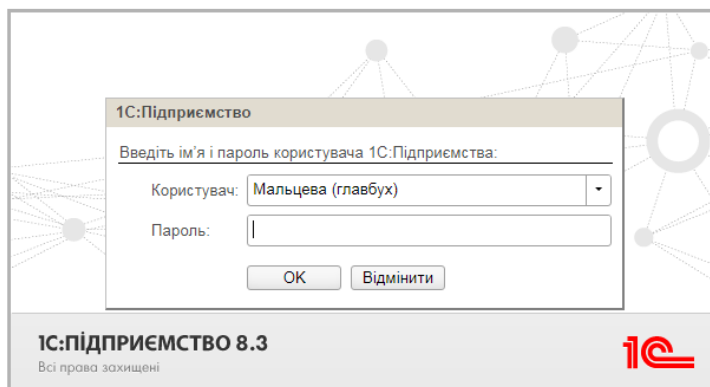
Технологічна цінність роботи в хмарному середовищі в тому, що вона дозволяє вирішити всі окреслені питання одразу — передусім у тому, що вона різко знижує роль суб'єктивних чинників інформаційно-технологічного забезпечення студентів, об'єктивно стимулює їх до виконання роботи під час заняття, коли викладач, як в аудиторії може перевірити і підказати правильне вирішення проблеми, отримання додаткового завдання для роботи у позаурочний час для закріплення набутих вмінь та навичок роботи у реальній програмі. Чи покращиться якість навчання студентів? Так, незважаючи на те, що наші хитромудрі студенти за будь-якої системи вигадують, як пропускати заняття і як менше вчити. Але робота з живими документами, формування реальної звітності підприємства і постійний контроль з боку викладача у реальному часі стимулюватимуть їх на більш плідну роботу.

Пропонована дистанційна робота у хмарному середовищі дозволяє вести постійне спілкування зі студентом у процесі його роботи та виявляти слабкі та незрозумілі місця у процесі формування первинних та зведених документів, крім того, є можливість доробити, виправити, доповнити виконане завдання на занятті систематичною самостійною роботою.

Самостійна робота з програмою, а саме самостійне виправлення своїх помилок – основний шлях професійного становлення особистості. Один із істотно важливих аспектів діяльності викладача-педагога – сформулювати у студента інтерес до майбутньої професії, навчити самостійно працювати й отримувати задоволення від самостійної роботи і отриманих

результатів. Робота у хмарному середовищі за своїми сутнісними ознаками орієнтована саме на індивідуальну роботу студентів.

Останнім часом спостерігається широке застосування хмарних технологій у різноманітних соціальних сферах від фінансів та економіки до освіти. З'являються нові засоби, методики та сучасні проекти ефективного використання новітніх хмарних технологій. Одним з таких проектів, наприклад, є «Хмара демо версії програми 1С: Бухгалтерія» яка є у вільному доступі просторів Інтернету.

Стандартний вигляд інтерфейсу програми, її постійне оновлення, наявність створених документів дає змогу вільно навчатись та перевіряти створені дані.

Перелік ресурсів, які містять прізвища (ім'я) студентів дозволяє їх ідентифікувати в режимі реального часу

Найменування	Код	Артикул	Од	% ПДВ	Код для ПН (по-умовч.)	Коментар
Ф-191	00-00000052					
▶ Артем Вакарчук	00-00000059					
▶ Батальська Олександра	00-00000055					
▶ Бедлевич Марта	00-00000057					
▶ Гавриш	00-00000054					
▶ Максим	00-00000058					
▶ Настя Карнаушук	00-00000056					
▶ Сіроха Ірина	00-00000053					
▶ Ульянов	00-00000060					

Сформовані дані протягом заняття перевіряються викладачем і зберігаються у журналі операцій за заданий період.

Дані для подальшого аналізу роботи студента можливо зберегти у потрібному форматі і працювати з ними у зручний час.

Надходження товарів і послуг ТД00-000008 від 30.10.2021 12:00:00

Прибуткова накладна № 8 від 30 жовтня 2021 р.

Постачальник: **ТОВ "Меблева фабрика" Максим**
 П/р UA26302010002600654, у банку ВІННИЦЬКА ОБЛ. ФІЛІЯ АКБ "УКРСОЦБАНК", МФО 302010, УКРАЇНА, Вінниця, Скалицького, будинок № 8, код за ЄДРПОУ 12453694, ІПН 216464646413

Покупець: **ТОВ "Торговий дім "Пілот"**
 П/р 59520470002306023743, у банку АКБ "УКРТАЗБАНК", м.Київ, МФО 300090, код за ЄДРПОУ 23456789, ІПН 234825356235

Договір: за товари
 Склад: Артем

№	Товар	Кіл-сть	Од.	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Стіл письмовий Артем	85	шт	710.50	60 392.50
2	Співач об'єданий Артем	120	шт	413.40	49 608.00
3	Тумба для паперів Артем	100	шт	218.50	21 850.00
4	Шафа офісна Артем	56	шт	1 124.30	62 960.80
				Всього:	194 811.30
				Сума ПДВ:	38 962.26
				Всього із ПДВ:	233 773.56

Всього найменувань 4, на суму 233 773.56 грн.
Двісті тридцять три тисячі сімсот сімдесят три гривні 56 копійок
У т.ч. ПДВ: Тридцять вісім тисяч дев'ясот шістдесят дві гривні 26 копійок

Відвантажив(ла): _____ Отримав(ла): _____
 Мальцева Олександра Борисівна

Збереження друкованої форми

Збереження друкованої форми

У форматах

- Документ Adobe PDF (.pdf)
- Аркуш Microsoft Excel 2007 (.xlsx)
- Лист Microsoft Excel 97-2003 (.xls)
- Електронна таблиця Open Document (.ods)
- Табличний документ (.mxf)
- Документ Word 2007 (.docx)
- Веб-сторінка (.html)
- Табличний документ UFE 6 (.uf6)

Додатково впакувати в архів (.zip)

Зберегти **Відмінити**

Вся створена протягом заняття інформація протягом доби зберігається у журналі операцій, який є підтвердженням роботи студентом і виконання ним поставлених задач. Завдання для проведення практичного заняття є однаковим для всіх студентів, але умови зазначення власного прізвища та імені студента дозволяють витратити на перевірку менше часу, легше групувати інформацію для перевірки, і, відповідно, пояснювати студенту де і в яких документах ним були допущені помилки та неточності, чому не проводиться документ, куди "зникли" тільки що оприбутковані товари за накладною, чому не відображається податковий кредит, або не вираховується податкове зобов'язання.

Такі питання виникають щоразу на заняттях, але робота й "хмарі" і спілкування он-лайн дозволяють їх вирішити швидко, не порушуючи процесу навчання інших студентів - кожний працює у своєму документі, у власному темпі, виправляючи власні помилки і набуваючи такого необхідного досвіду.

Журнал операцій

Дата	Номер	Тип документа	Вид операції	Організація	Інформація	Сума	Валюта
30.10.2021 10:00:00	ТД00-000009	Надходження товарів і послуг	Покупка, комісія	Пілот ТД	ТОВ "Меблева фабрика" Батальська	233 773.56	грн
30.10.2021 10:00:00	ТД00-000009	Регістрація вихідного податкового д...	Податкова накладна	Пілот ТД	ТОВ "Меблева фабрика" Батальська	233 773.56	грн
30.10.2021 10:05:00	ТД00-000003	Списання з банківського рахунку	Оплата постачальнику	Пілот ТД	ТОВ "Меблева фабрика" Батальська	233 773.56	грн
30.10.2021 11:00:00	ТД00-000000000003	Податкова накладна	Операції, оподатковувані ПДВ	Пілот ТД	ТОВ Старт Батальська	43 920.00	грн
30.10.2021 11:00:00	ТД00-0000007	Реалізація товарів і послуг	Продаж, комісія	Пілот ТД	ТОВ Старт Батальська	43 920.00	грн
30.10.2021 12:00:00	ТД00-000008	Надходження товарів і послуг	Покупка, комісія	Пілот ТД	ТОВ "Меблева фабрика" Максим	233 773.56	грн
30.10.2021 12:00:00	ТД00-000008	Регістрація вихідного податкового д...	Податкова накладна	Пілот ТД	ТОВ "Меблева фабрика" Максим	233 773.56	грн
30.10.2021 12:00:01	ТД00-000001	Списання з банківського рахунку	Оплата постачальнику	Пілот ТД	ТОВ "Меблева фабрика" Максим	233 773.56	грн
30.10.2021 12:30:00	ТД00-000008	Повернення товарів від покупця	Продаж, комісія	Пілот ТД	ТОВ Старт Батальська	3 600.00	грн
30.10.2021 12:30:00	ТД00-000000000004	Додаток 2 до податкової накладної	Операції, оподатковувані ПДВ (по...	Пілот ТД	ТОВ Старт Батальська	-3 600.00	грн
30.10.2021 15:00:00	ТД00-000000000001	Податкова накладна	Операції, оподатковувані ПДВ	Пілот ТД	ТОВ Старт Артем	48 700.80	грн
30.10.2021 15:00:00	ТД00-000006	Реалізація товарів і послуг	Продаж, комісія	Пілот ТД	ТОВ Старт Артем	48 700.80	грн
30.10.2021 16:00:00	ТД00-000007	Повернення товарів від покупця	Продаж, комісія	Пілот ТД	ТОВ Старт Артем	2 520.00	грн
30.10.2021 16:00:00	ТД00-000000000002	Додаток 2 до податкової накладної	Операції, оподатковувані ПДВ (по...	Пілот ТД	ТОВ Старт Артем	-2 520.00	грн
30.10.2021 16:00:01	ТД00-000002	Надходження на банківський раху...	Оплата від покупця	Пілот ТД	ТОВ Старт Батальська	43 920.00	грн
30.10.2021 16:00:02	ТД00-000004	Списання з банківського рахунку	Повернення покупцю	Пілот ТД	ТОВ Старт Батальська	3 600.00	грн
02.11.2021 12:00:00	ТД00-000001	Надходження на банківський раху...	Оплата від покупця	Пілот ТД	ТОВ Старт Артем	48 700.80	грн
02.11.2021 12:00:01	ТД00-000002	Списання з банківського рахунку	Повернення покупцю	Пілот ТД	ТОВ Старт Артем	2 520.00	грн
03.11.2021 16:35:28	ТД00-000005	Списання з банківського рахунку	Повернення покупцю	Пілот ТД	ТОВ Старт Батальська	3 600.00	грн

Практична підготовка майбутніх фахівців, на мою думку, охоплює комплекс практичних занять, які повинні показати та довести до свідомості студента зв'язок теорії з практикою, навчити їх застосовувати теоретичні знання на практиці, використовувати технічні прийоми у вирішенні практичних питань, різноманітних облікових розрахунків тощо. Заняття, які проводяться за допомогою відповідного програмного забезпечення є однією з найефективніших форм, оскільки допомагають викладачу краще пізнати інтелектуальний рівень студента, донести необхідні знання, та перевірити, як ці знання засвоєні.

Аналіз помилок доцільно проводити на сформованих у реальному часі - наприкінці заняття - будь-якому зручному звіті за необхідним субконто, що дає змогу об'єктивно оцінити роботу кожного з присутніх на занятті.

Період	Документ	Аналітика Дт	Аналітика Кт	Показник	Дебет	Кредит	Поточне сальдо
Сальдо на початок							
				БО			0,00
				ПО			0,00
				Кл.			0,000
30.10.2021	Надходження товарів і послуг ТД00-000008 від 30.10.2021 12:00:00 Оприбутковані ТМЦ	Опод. ПДВ Стіл письмовий Артем <...>Артем	ТОВ "Меблева фабрика" Максим за товари Надходження товарів і послуг ТД00-000008 від 30.10.2021 12:00:00	БО	281	60 392,50 631	Д 60 392,50
				ПО			
				Кл.		85,000	Д 85,000
30.10.2021	Надходження товарів і послуг ТД00-000008 від 30.10.2021 12:00:00 Оприбутковані ТМЦ	Опод. ПДВ Співець офісний Артем <...>Артем	ТОВ "Меблева фабрика" Максим за товари Надходження товарів і послуг ТД00-000008 від 30.10.2021 12:00:00	БО	281	49 608,00 631	Д 110 000,50
				ПО			
				Кл.		120,000	Д 205,000
30.10.2021	Надходження товарів і послуг ТД00-000008 від 30.10.2021 12:00:00 Оприбутковані ТМЦ	Опод. ПДВ Тумба для паперів Артем <...>Артем	ТОВ "Меблева фабрика" Максим за товари Надходження товарів і послуг ТД00-000008 від 30.10.2021 12:00:00	БО	281	21 850,00 631	Д 131 850,50
				ПО			
				Кл.		100,000	Д 305,000
30.10.2021	Надходження товарів і послуг ТД00-000008 від 30.10.2021 12:00:00 Оприбутковані ТМЦ	Опод. ПДВ Шафа офісна Артем <...>Артем	ТОВ "Меблева фабрика" Максим за товари Надходження товарів і послуг ТД00-000008 від 30.10.2021 12:00:00	БО	281	62 960,80 631	Д 194 811,30
				ПО			
				Кл.		56,000	Д 361,000
30.10.2021	Реалізація товарів і послуг ТД00-000006 від 30.10.2021 15:30:00 Списані ТМЦ	<...> Реалізація товарів	Опод. ПДВ Стіл письмовий Артем <...>Артем	БО	902		Д 180 601,30
				ПО		14 210,00	
				Кл.		20,000	Д 341,000
30.10.2021	Реалізація товарів і послуг ТД00-000006 від 30.10.2021 15:00:00 Списані ТМЦ	<...> Реалізація товарів	Опод. ПДВ Шафа офісна Артем <...>Артем	БО	902		Д 167 109,70
				ПО		13 491,60	
				Кл.		12,000	Д 329,000

Використання зазначеної бази даних як сучасного інструменту для освітніх ресурсів у підготовці майбутніх фахівців з економіки та фінансів у реалізації концепції «навчання без меж», дає можливість викладачу і студентам мати доступ до ресурсу з будь-якого пристрою, що має підключення до Інтернету, та у будь-який час. За допомогою такої освітньої хмари викладач має зручний інструмент для пояснення та демонстрації необхідного матеріалу з зі створення інформаційного ресурсу у програмі, а студенти, в свою чергу, мають змогу не тільки вирішити поставлені викладачем задачі, а й закріпити набуті на заняттях практичні навички зі створення відповідних документів у зручний для себе час.

Постає питання, а що дасть робота у хмарному середовищі студентам?

По-перше, студенти будуть знати, що опанувавши роботу у програмі "ІС: підприємство", вони підвищать свою конкурентоспроможність на ринку праці, а відкритий доступ до програми і навички роботи дозволять своєчасно і якісно підготуватись до співбесіди з роботодавцем.

По-друге, дистанційна робота дасть змогу студентам бути більш мобільними і при бажанні та необхідному багажі знань, у будь-який час продовжити вдосконалювати свої вміння у роботі з іншими програмами, які є у відкритому доступі.

По-третє, індивідуальна система примусить студента працювати систематично та самостійно, змінить взаємостосунки між студентом і викладачем, створить атмосферу співпраці з метою найбільш ефективного та якісного засвоєння освітньої інформації кожним студентом. Вже протягом перших занять виявляються у студентів такі якості, як уважність, спостережливість, відповідальність, виникає зацікавленість в інтенсивному процесі навчання і збільшенні кількості варіантів завдань.

Частина 2

ВЕЧІРКО Ольга Григорівна

викладач кафедри

фінансів, обліку і аналізу ВКІ

М.Е.Дос – це новітнє програмне забезпечення, яке допомагає бухгалтерам працювати із всіма типами документів (акти, рахунки, податкові накладні, звіти) в зручному електронному вигляді незалежно від сфери діяльності та системи оподаткування.

Які ж можливості надає нам програма.

1. Створення та зберігання первинної документації в програмі.
2. Підписання первинної документації електронним цифровим підписом (ЕЦП).
3. Відправлення підписаної первинної документації контрагентам.
4. Реєстрація податкових накладних та розрахунків коригувань в єдиному реєстрі податкових накладних. (ЄРПН).
5. Створення та зберігання звітів в програмі.
6. Реєстрація звітів в контролюючих органах.
7. Імпорт первинних документів та звітів з інших бухгалтерських систем (1С, ІС-ПРО, «Податкова звітність (ОПЗ)» та інших).
8. Перевірка документів за методикою контролюючих органів.
9. Створення податкової декларації з ПДВ на основі присутніх у реєстрі програми податкових накладних та розрахунків коригувань.
10. Підписання файлів будь-якого формату

Можливості Демо-версії.

Щоб оцінити функціонал програми Є можливість користувачам спробувати попрацювати в демонстраційному режимі. Файл для встановлення програми доступний у вільному доступі на сайті розробника <https://www.medoc.ua> та інструкція у вільному доступі.

При роботі в демонстраційному режимі доступні всі розділи програми, але основні функції цих розділів обмежені наведено можливості Демо-версії програми.

- 1.Є можливість створити свою інформаційну базу
2. Створення звітів;
3. Редагування звітів;
4. Перевірка звітів;
5. Імпорт звітів з інших бухгалтерських програм (без можливості редагування), підписання та відправка їх в контролюючий орган на реєстрацію. (при використанні сертифікатів АЦСК Україна);
6. Відправка 50-ти первинних документів (рахунок, акт та інші не ЮЗД) контрагентам;
7. Отримання ПН/Дод.2 та інших первинних документів від контрагентів
8. Відхилення/погодження вхідних ПН/Дод.2 та інших первинних документів;
9. При роботі в демонстраційному режимі програми користувач може використовувати сертифікати електронно-цифрового підпису тільки АЦСК «Україна».

Для того, щоб використовувати програму без обмежень необхідно придбати код доступу до рішення програми. В залежності від роду діяльності підприємства, його ієрархічної структури, підпорядкованості та інших ознак, під потреби свого підприємства.

Демо-версія була використана під час дистанційного та самостійного навчання для спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» та 072 « Фінанси, банківська справа та страхування» .

Рішення від програми М.Е.Дос:

- М.Е.Дос Держава, що складається з двох модулів Держава Звітність та Облік ПДВ;
- М.Е.Дос Бізнес ;

- Додаткові рішення: Зарплата, Акциз та ТТН, Корпорація та М.Е.Дос Інтеграція.

Рішення М.Е.Дос Держава та М.Е.Дос Бізнес має найбільший попит. Придбання цих рішень разом дає можливість користуватися основними функціями програми без обмежень.

На прикладі ТОВ «УКРБУДЕНЕРГОЗАХИСТ» , предметом діяльності якого є будівництво інших споруд, підготовчі роботи на будівельному майданчику, інші роботи із завершення будівництва. Використавши програмне забезпечення - М.Е.Дос Бізнес сформуємо рахунок – фактуру, податкову накладну, зробимо запит, щодо суми податку, на яку платник

податку на додану вартість має право зареєструвати податкові накладні, податкову декларацію з ПДВ.

Продемонструвавши роботу в програмі М.Е.Дос, наочно видно переваги її використання, під час підготовки майбутніх фахівців в умовах дистанційного та індивідуального навчання закладів освіти економічних спеціальностей. Адже, основним завданням навчального процесу є підготовка конкурентоспроможних, компетентних фахівців на ринку праці.

БАРТЕЛЬОВА АЛЛА АНАТОЛІВНА

КУКУРУДЗЯК ЛЕСЯ ВАСИЛІВНА

відокремлений структурний підрозділ

«Вінницький фаховий коледж

Національного університету харчових технологій»

Методична розробка фрейму

на тему:

ІНВАРІАНТНИЙ ПІДХІД ДО ЦІНОУТВОРЕННЯ

В МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний рівень розвитку українського суспільства потребує підготовки мобільного та ініціативного, відповідального та самостійного, з умінням творчо мислити працівника, фахівця - господаря суспільного і приватного виробництва, здатного до самоосвіти, самовиховання. Протягом останніх 20 років у багатьох країнах світу дуже зацікавилися поняттям «ділова активність» і, зокрема, роллю ділової активності в освіті як засобу підготовки молоді до змін і розв'язання проблем трудового життя в умовах ринкової економіки.

При організації навчання здійснюємо втілення ідеї синтетичного заняття. Особливістю синтетичного заняття є його відповідність вимогам сучасного освітнього процесу, а це забезпечує оволодіння принципами та закономірностями формування провідних понять, підвищення пізнавальної та креативної активності студентів. Синтетичному плану заняття найповніше відповідають особистісно-розвивальні підходи. Такий план заняття сприяє розвитку розумових здібностей і формуванню прийомів логічного мислення. Синтетичний метод освітньої діяльності це взаємозв'язок та взаємопроникнення різних видів засвоєння, на всіх структурних етапах заняття, що дає можливість усвідомити суть здобутих знань. Під час такого заняття синтезується вивчення нового матеріалу, органічно об'єднується з його закріпленням, повторення раніше вивченого спирається на відомі студентам знання і проводиться не тільки у формі викладу і пояснення, але і в формі різноманітної самостійної роботи студентів. Використання викладачами колективної, групової та самостійної роботи студентів уже на всіх етапах заняття сприяє оволодінню системою знань, необхідних для засвоєння, і застосуванню їх на практиці. Також дає змогу допомагати один одному, оперативно усувати прогалини в знаннях, прислухатися до порад викладача, доповнювати відповіді, надавати новий позапрограмний матеріал з додаткових джерел, переглянути вже засвоєне з нових позицій; пов'язати його із змістом інших навчальних дисциплін. Колективна освітня діяльність сприяє засвоєнню знань і формуванню особистості студентів. Вона активізує роботу кожного учасника освітнього процесу, підвищує якість знань, умінь і навичок, розвиває інтерес до навчання, забезпечує потребу студента в емоційному контакті під час освітнього процесу.

Слово викладача

Україна переживає складні часи. На тлі зовнішніх війсьсько-політичних загроз, боротьби за територіальну цілісність України, безпрецедентної підтримки світовим співтовариством цінностей, які сповідує український народ, а також втрати частини економічного потенціалу наша країна загартовується і поборює кризу. Україна продовжує бути країною можливостей, з її унікальним розташуванням, багатими природними ресурсами і, звичайно, з талановитими, працьовитими та наполегливими людьми, які рухаються до нових горизонтів.

Основною метою маркетингової діяльності підприємства є забезпечити одержання достовірності інформації про стан ринку на якому функціонує суб'єкт бізнесу. Конкуренція, що постійно зростає, більш вимогливі покупці, які вимагають персоналізованого підходу, необхідність відрізнитись і мати гарну репутацію підштовхують компанії шукати нові способи завоювання уваги та довіри. А отже, на плечі маркетолога лягає велика кількість завдань: аналіз ринку, дослідження ринків збуту, формування бізнес-плану, планування маркетингових активностей тощо.

Хороший сучасний менеджер – це T-shaped менеджер. Такі фахівці мають широкий кругозір і загальні знання в багатьох сферах (PR, SEO, CPC, аналітика, тощо) – це відображає верх «Т». А максимальна експертиза в одному напрямку, яку символізує вертикальна смуга літери, – це ваші унікальні навички і найсильніша сторона. Поява таких фахівців – це закономірність. Адже сучасний ринок вимагає швидко орієнтуватися в обстановці, бути підкованим в різних сферах і розмовляти з командою різних фахівців на одній мові. З професійної точки зору це дозволяє бути універсальним гравцем і більш затребуваним спеціалістом на ринку праці. Символічно, що саме поняття T-подібного профілю навичок (T-shaped skills) виникло саме в сфері рекрутингу і далі масштабувалось на різні професійні сфери.

Викладач маркетингу

А. А. Бартельова

Ми живемо, обмінюючись досвідом, знаннями, емоціями. Все наше життя пронизано комунікаціями. І сьогодні це слово набуває все більшого змісту. Все особливим чином спрацьовує на внутрішньому і зовнішньому резонансі. І тут не обійтись просто словами чи просто інформацією. Ми все починаємо відчувати явно і в спілкуванні з бізнес-партнерами, де необхідно проявляти відкритість і вміння зазирнути за звичні шаблони спілкування.

Час змінюється, прискорюється темп життя у всіх сферах, змінюються форми і правила комунікацій. І нам також необхідно крокувати в ногу з часом. Так чи інакше ми самі відчуваємо ці зміни в собі і в повсякденній комунікації ми можемо побачити більше, чим зазвичай і це нам відкриє великий потенціал до дій.

Прогрес, вважають експерти, не чекатиме нікого: ні бізнес-лідерів, ні педагогів, ні чиновників. Усі повинні брати активну участь в удосконаленні людських навичок і допомагати один одному переорієнтуватися на нові технологічні процеси. На увагу заслуговує міждисциплінарна спеціалізація майбутніх фахівців, виконання актуальних науково-практичних робіт, побудованих на реальній аналітиці, комплексу фахових компетенцій у сфері розробки проектів, інформаційних технологій, необхідності формування прикладних навичок їх роботи в групах та публічних виступів. Це має стати нашою повсякденною практикою, адже ми займаємось підготовкою кадрів, які зможуть вивести нашу економіку на рівень глобальної конкурентоспроможності.

Викладач статистики

Л. В. Кукурудзяк

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

Тема: Інваріантний підхід до ціноутворення в маркетинговій діяльності підприємства

Мета заняття:

- **навчальна:** розширити, поглибити, закріпити, деталізувати знання, отримані здобувачами освіти на лекціях та в процесі самостійної дослідницької діяльності; використати інформаційний інструментарій для дослідження діяльності підприємств, розвитку підприємницької діяльності, використовувати візуальні методи комунікації економічної інформації максимально ефективно.

- **виховна:** усвідомлювати необхідність знань з даної теми для формування професійних якостей, виховувати соціально значущі риси особистості, громадянську свідомість та активну життєву позицію.

- **розвиваюча:** розвивати фахові компетенції, відповідальність, уважність, професіоналізм майбутніх фахівців, сприяти розвитку критичного мислення здобувачів освіти, формувати навички аргументації особистої думки та культури спілкування, вдосконалювати уміння аналізувати інформацію.

Методична спрямованість: Використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення професійних задач майбутніх менеджерів.

Міждисциплінарні інтеграції: Економіка підприємства; Менеджмент; Культурологія, Інформатика і комп'ютерна техніка, Фінанси підприємств.

Застосовані методи навчання та контролю знань: технологія проблемного навчання, ділова гра, проблемно-пошуковий аналіз, самостійна дослідницька діяльність, синтетичний метод, метод візуальної комунікації.

Методичне та матеріальне забезпечення заняття:

- комплект виробничих проблемних ситуацій;
- мультимедійний комплекс з презентацією заняття у PowerPoint 2010;
- комп'ютерна техніка з системним програмним забезпеченням.

ХІД ЗАНЯТТЯ :

1.Організаційний момент:

- привітання

2. Повідомлення теми та мети заняття:

Тема: Інваріантний підхід до ціноутворення в маркетинговій діяльності підприємства

Мета: розширити, поглибити, закріпити, деталізувати знання, отримані здобувачами освіти на лекціях та в процесі самостійної дослідницької діяльності; використати інформаційний інструментарій для дослідження діяльності підприємств, розвитку підприємницької діяльності, використовувати візуальні методи комунікації економічної інформації максимально ефективно.

Компетенції освітньої програми 073 Менеджмент

ЗК5. Здатність до навчання та самоосвіти.

ЗК6. Здатність адаптуватися і діяти в новій ситуації.

ЗК10. Уміння, пов'язані з використанням інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК11. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.

ФК3. Здатність проводити економічні розрахунки.

ФК7. Здатність розробляти напрями перспективного розвитку підприємства.

ФК11. Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.

ФК12. Здатність раціональної побудови і ведення маркетингової діяльності просування товарів на ринок.

ФК14. Здатність вирішувати типові проблеми в реалізації технологічних задач та вміння використовувати професійно-профільовані знання для проведення контролю діяльності підприємства (підрозділу).

Програмні результати навчання освітньої програми 073 Менеджмент

ПРН5. Вміти конкретизувати проблеми на основі їх ідентифікації та застосуванні даних.

ПРН8. Проявляти ініціативу та підприємливість щодо розвитку підприємства (підрозділу).

ПРН9. Застосовувати та використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології з метою вирішення професійних задач.

ПРН13. Демонструвати навички пошуку, збору, обробки та аналізу інформації для належної організації професійної діяльності.

ПРН16. Застосовувати сучасний інструментарій менеджменту під час вирішення професійних задач.

3. Мотивація освітньої діяльності

Викладач статистики

Фаховий молодший бакалавр за своїми професійними компетенціями безпосередньо не ухвалює рішення, а в своїй переважній більшості здійснює збір інформації з різних джерел, їх опрацювання і допомагає вищому менеджменту обробляти і презентувати значні обсяги цифрової і графічної інформації.

Дуже часто значна увага керівників приділяється збору й обробці маркетингової інформації, але недостатньо уваги приділяється формі її подання (візуальним комунікаціям). У результаті, гарні ідеї або проекти залишаються нереалізованими, тому що в ході презентації доповідачеві не вдалося переконати присутніх у їхній доцільності.

Але щодо підприємницької діяльності то фахівці освітньо кваліфікаційного рівня – фаховий молодший бакалавр одночасно є тими, хто збирає інформацію, вивчає ринок, пропонує ринку товари (послуги), тобто, приймає управлінські рішення. І тому, перед нами стоїть завдання знайти підходи до максимально ефективного оволодіння відповідними компетенціями майбутніми фахівцями.

Викладач маркетингу

Ціни тісно пов'язані з іншими складовими комплексу маркетингу підприємства, передусім із самим товаром, його якісними характеристиками, рівнем сервісу тощо. Рівень цін пов'язаний також з обраною системою розподілу товару і витратами на його просування.

Формування цінової політики підприємства передбачає прийняття великої кількості стратегічних і тактичних рішень. Найскладніші рішення пов'язані із встановленням цін на нові товари. Після виходу товару на ринок відбувається пристосування ціни до змін кон'юнктури ринку на різних стадіях життєвого циклу товару.

Виважена цінова політика здійснює значний вплив на ринковий успіх підприємства. Ціни часто змінюються протягом життєвого циклу товару.

4. Виклад основного матеріалу

Викладач статистики

Ситуація 1.

Колян, Толян та Вован – студенти 3 курсу спеціальності 073 Менеджмент одного коледжів. Не надто обтяжуючи себе науками, хлопці захотіли стати відомими поважними людьми в шоу-бізнесі і володіючи початковими навиками гри на музичних інструментах вирішили заснувати власний музикальний рок-гурт під назвою «Веселі Глюки». Вони декілька

місяців вправлялися у музикальній майстерності в підвалі студентського гуртожитку. Проте, після чергового скандалу з рештою мешканців, яким гуркіт та вереск з підвалу заважав готуватися до екзаменів, хлопці вирішили прискорити шлях до визнання і записати свій перший лазерний диск. Орендувавши студію звукозапису за еквівалент **2000 дол.** та оплативши роботу оператора студії в обсязі ще **1000 дол.** вже через декілька тижнів хлопці стали власниками власного дебютного альбому під назвою «Колискові для заввіділення», випущеного у обсязі **1000 шт.** Також були понесені наступні витрати:

- дизайн обкладинки диску **250 дол.**,
- друк обкладинки **0,2 дол.** за шт,
- матриця диску для запису **0,5 дол.** за шт.,
- запис однієї матриці **0,25 дол.**

Оскільки всяка робота повинна винагороджуватися, то хлопці вирішили, що кожен з них за плідну роботу над диском повинен отримати гонорар у обсязі по **500 дол.**, а Вован, як художній керівник та автор композицій крім того має ще отримати **1000 дол.** Хлопці також зареєстрували компанію ТОВ «Веселі Глюки», її реєстрація та поточні витрати (включаючи послуги з бухгалтерського обслуговування) склали ще **500 дол.**

Колян впевнено розділив вартість оренди студії, роботи оператора, вартість дизайну обкладинки альбому, гонорар музикантів та керівника та вартість реєстрації і витрат компанії на тисячу випущених дисків, і підсумувавши витрати отримав вартість випуску одного диску з альбомом **7,20 дол.** Він також подумав, що добре би ще було заробити на новому альбомі якийсь прибуток. Від когось з одногрупників він краєм вуха колись чув, що доброю нормою прибутку є **25%**, а отже і собі вирішив її використати. Набавивши до вартості випуску одного диску ще **25%**, Колян впевнено повідомив друзям, що рекомендована ціна їх альбому повинна становити **9 дол.** Зрадівши, що їх творіння буде мати таку високу вартість хлопці негайно вирішили поділитися цією новиною з одногрупниками та запросити їх придбати нові шедеври.

Очікувана відповідь студентів

Герої нашої історії, самі того не знаючи, використали при розрахунку ціни концепцію **ціноутворення на основі понесених витрат, або собівартості.**

На жаль, така концепція є вірним підходом далеко не завжди. Недоліком цієї концепції є ігнорування бажань та прагнень другої сторони – покупців. А тому, ця концепція непогано працювала в умовах планової неринкової економіки де відчувався дефіцит товару і надмірний незадоволений попит дозволяв їй існувати, працює вона і в деяких випадках монополій, в тому числі природніх. Але тільки не в сфері шоу бізнесу.

Таблиця 1 - Структура витрат

Статті витрат	Сума, дол.	Питома вага, %
оренда студії звукозапису	2000	
робота оператора студії звукозапису	1000	
дизайн обкладинки диску	250	
друк обкладинки за штуку	0,2	
матриця диску для запису за штуку	0,5	
запис однієї матриці за штуку	0,25	
гонорар на кожного артиста	500	
гонорар художнього керівника та автора композицій	1000	
Всього витрати		100

Тому нескладно прогнозувати такий подальший розвиток історії наших героїв.

Викладач маркетингу

Ситуація 2

Першого тижня одразу після випуску альбому хлопці очікували шквалу продаж. Зрештою всі початкуючі бізнесмени, засновники стартапів, навіть якщо вони невірні реалісти, десь далеко, в кутиках своєї душі сподіваються, що вироблений ними продукт буде розкуплений негайно. Проте, тільки одиниці з сотень тисяч витягують такий виграшний білет в житті. Як і очікувалося, з альбомом хлопців цього не відбулося. В перший тиждень було продано аж нуль дисків з новим альбомом. Одногрупники хлопців, яким запропонували купити альбом, спочатку виявляли до нього інтерес, проте почувши про ціну, інтерес одразу згасав. Хтось сказав, що це задорого, хтось просто мовчки відходив в сторону. А їх одногрупниця на прізвисько Барбі, просто на перерві вголос оголосила в присутності групи, що не збирається купувати верескитняву «Веселих Глюків», тим більше, що на ринку можна придбати альбоми багатьох більш відомих та кращих груп по меншій ціні. Наприклад, альбоми вже відомих та більш обдарованих музикантів можна було придбати в середньому за **5 дол.**, а в випадку завантаження ліцензійних треків з Інтернету вартість могла бути ще меншою.

На другий тиждень юні музиканти зуміли продати аж **7 дисків**. Шість з них придбали батьки кожного з хлопців, а один диск купила дівчина Толяна. Крах бізнес-сподівань хлопців наступив третього тижня. Спочатку тижня було все добре, невідомий хлопцям клієнт купив одразу **10 дисків** по **9 дол.**, проте з'ясувалося, що невідомий – двоюрідний брат все тої ж дівчини Толяна, яка вмовила його здійснити таку покупку, щоб підняти настрій Толян. Крах наступив в другій половині тижня, коли старша сестра Коляна, особа до неможливості зловредна, керуюча проектами в одній з ІТ компаній, зробила брату пропозицію купити одразу **100 дисків** загалом за **35 доларів**. Онімілий від такого «нахабства» Колян, довго приходив до тями, особливо почувши, як в сусідній кімнаті сестра говорить по телефону подрузі, що збирається використовувати диски з братовим альбомом в якості підставок для горщиків з кімнатними рослинами на роботі.

Очікувана відповідь студентів

Ось до таких сумних результатів може привести невдала концепція ціноутворення на основі витрат в ринкових умовах і особливо якщо твій бізнес тільки стартує і присутні всі ризики. Більш дієвою концепцією для роботи в ринкових умовах є **розрахунок вартості продукту на основі ціни**, так званий **price based costing**. В цьому випадку спочатку потрібно визначитися з ціною. Для цього слід орієнтуватися на ціни аналогічних продуктів. Очевидно, використання даної концепції передбачає їх наявність. Наша ціна може бути дещо вищою, дещо нижчою чи такою самісінькою як в конкурентів. Це залежить від стану ринку, маркетингових комунікацій, впізнаваності бренду нашого продукту та його визнання і ще безліч факторів. Далі визначившись з ціною ми можемо визначити, які затрати на продукт при цьому ми можемо собі дозволити.

Викладач статистики

І знову звернемося до прикладу з нашими горе-музикантами.

Ситуація 3.

Невеликі продажі власного альбому остаточно зіпсували настрій музикантам гурту «Веселі Глюки». Особливо після пропозиції сестри одного з учасників гурту (див. попередній приклад). Розмову хлопців випадково почув Микита, старший брат Вована. Микита був аналітиком, і завершував навчання в одному із освітніх закладів економічного спрямування і оце якраз приїхав додому на канікули. Микита попросив хлопців показати їх розрахунок, сам щось повозився з електронними таблицями в ноутбуку, а потім показав їм результати свого розрахунку.

Очікувана відповідь студентів

Результати були такі.

Таблиця 2. Розрахунок вартості продукту на основі ціни

	Кількість	На одиницю	Всього
	штуки	USD/шт.	USD
Рекомендована ціна (P)		2,95	
Змінні витрати (VC)		0,95	
Матриця для запису		0,50	
Запис матриці		0,25	
Друк обкладинки		0,20	
Маржинальний прибуток (CM)		2,00	
Трасовані постійні витрати (TFC)			3250
Оренда студії запису			2000
Робота оператора студії			1000
Дизайн обкладинки			250
Точка беззбитковості (BEP 1)	1625		
Загальні постійні витрати (CFC) 1			500
Реєстрація та витрати компанії			500
Точка беззбитковості (BEP 2)	250		
Загальні постійні витрати (CFC 2)			2500
Гонорар музикантів			1500
Гонорар автора і керівника			1000
Точка беззбитковості (BEP 3)	1250		
Всього потрібно продати	3125		

Викладач статистики

Хлопці дивилися на таблицю і не розуміли нічого. Микита з задоволенням пояснив, що використав концепцію **розрахунку вартості на основі ціни (price based costing)**, а для розрахунку вартості альбому ним був використаний **метод їх підрахунку на основі змінних витрат (variable costing)**. Ще Микита сказав, що в попередньому розрахунку хлопці використали **метод підрахунку витрат на основі повного їх розподілу (cost absorption)**. Його використання може призвести до помилкових рішень, особливо, на висококонкурентних ринках зазначив Микита. А ще він саркастично порекомендував хлопцям приділити більше уваги заняттям з економічних дисциплін у них в коледжі.

Очікувана відповідь студентів

Вірогідно, Микита мав наступний хід думок. Знаючи, що в музичних магазинах альбоми зі звукозаписом різних музикантів продаються в середньому за **5,00 дол.**, він вирішив запропонувати нижчу **ціну (price – P)**, обравши ціну для альбому хлопців на рівні **2,95 дол.** Така ціна давала, за його сподіваннями, можливість продати частину дисків серед друзів музикантів. Крім того, вона давала можливість виходити з даними дисками в магазини звукозапису та продавати в Інтернет-магазинах, які могли запропонувати (додавши свою націнку, трохи більше, ніж **50%**) роздрібну ціну на рівні **4,49 дол.** Оскільки, гурт був молодим

та ще невідомим, то магазини мали можливість встановити таку ціну нижчу від **5,00 дол.**, або пропонувати додаткові акції, щоб звернути увагу клієнта на товар.

Якщо товар має аналоги або замітники на ринку, то саме вони стають відправною точкою орієнтиру для визначення вартості нашого товару. Якщо товар зовсім новий і аналогів немає, то варто звернутися до потенційних покупців та опитати їх скільки вони б були готові за нього заплатити. В будь якому випадку, зробити це варто раніше, ніж підраховувати класичну виробничу чи повну собівартість продукту, які нічим не допоможуть у прийнятті рішення про ціноутворення.

Викладач статистики

Що можна додати ще до даного аналізу.

Очікувані відповіді студентів

Окремого аналізу заслуговують витрати на гонорари музикантів та керівника, хоча ми могли би вважати їх витратами трасованими на перший альбом музикантів, проте зваживши на стартові позиції музикантів на ринку шоу-бізнесу, що може призвести до труднощів з поширенням їх продукції, вірогідно, доцільно вмовити хлопців поки що відмовитися від гонорару, зачекавши до часів більшої розкрученості групи, нових альбомів та значного натовпу поціновувачів та шанувальників творчості гурту, що без всякого сумніву вплине на продажі як нових альбомів так і нових випущених партій старого альбому.

Для альбому з нашого прикладу, маржинальний прибуток буде становити **2,00 дол.** на одиницю (**2,95 дол/шт – 0,92 дол/шт**).

Цього можна досягнути, якщо продати **1625 штук** компакт-дисків з альбомом (**3250 дол. / 2,00 дол/шт.**), що і є нашою точкою беззбитковості.

Викладач статистики

Вірогідно при наявних умовах досягти продажу у обсязі **3125 штук** хлопцям не вдасться, оскільки у них на складі залишилося трохи менше від тисячі дисків. Проте, оскільки додаткове замовлення запису компакт дисків з тим самим альбомом викличе лишень приріст сумарних змінних витрат, то таке додаткове замовлення дозволяє і далі заробляти маржинальний прибуток. Головне, щоб це дозволяло попит на творчість новоствореної групи. А для того, щоб попит зростав потрібно грати музику, яка подобається твоїм слухачам.

5.Узагальнення та систематизація знань здобувачів освіти.

Дебрифінг.

Викладач маркетингу

- що було найбільш корисним на занятті?
- які труднощі виникли під час виконання завдання?
- що сподобалося у проведенні заняття?

**ПРОЕКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ В
ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ**

На сучасному етапі розвитку євроінтеграції в Україні, поступовому включенню до єдиного європейського освітнього простору відбуваються постійні інноваційні процеси в системі вітчизняної освіти.

Сьогодні одним з найперспективніших методів навчання є метод проектів або проектна технологія, оскільки він створює умови для творчої реалізації студентів, підвищує їх мотивацію до навчання, сприяє розвитку інтелектуальних здібностей. Кожен майбутній економіст-фінансист набуває власного досвіду розв'язання проблем майбутнього самостійного життя, який вони проектують у навчанні.

Особливістю проектною технології є те, що вона вимагає використання викладачем сукупності різних дослідницьких, пошукових, творчих методів, прийомів та засобів. Метод проектів є ефективним доповненням до інших педагогічних технологій, що сприяють становленню особистості як суб'єкта діяльності та соціальних стосунків, оскільки освіта повинна набути інноваційного характеру.

Людство має справу з проектами з давніх-давен. Уяву про різноманітні проекти можна отримати подивившись на найвідоміші стародавні споруди, такі як піраміда Хеопса, статуя Колос Родоський, Колізей у Римі, Олександрійський маяк та інші, які отримали назву 10 чудес світу. Проекти будівництва таких гігантських споруд здійснювалися не частіше одного разу в століття. Сучасні проекти масштабніші та складніші. Отже, проекти завжди пов'язані з розвитком творчих здібностей та змінами і є втіленням мрій та ідей людства.

В залежності від діяльності, яка домінує у проекті, розрізняють:

1. Дослідницькі проекти – це проекти, що виконуються за логікою наукового дослідження і мають структуру, наближену до справжнього наукового дослідження: чітко визначені цілі, актуальність предмета дослідження, висунення гіпотез, застосування відповідних методів дослідження, обробка і систематизація одержаних результатів. Домінуючою діяльністю є дослідницька, а кінцевим продуктом – реферат, наукова робота, тези, стаття, есе, аналітичні роботи, доповіді на наукові конференції тощо.

2. Творчі проекти – це проекти, засновані на самостійній колективній творчості. У таких проектах особливого значення набуває оформлення результатів проекту (розробка плану проведення, сценарію конкретних дій кожного учасника проекту). Домінуючою діяльністю є творча, а кінцевим продуктом – твір, відеофільм, сценарій, проект рекламної кампанії тощо.

3. Ігрові проекти – це проекти, що засновані на самостійній колективній творчості, що здійснюється у вигляді ділової гри.

4. Інформаційні проекти – проекти, що передбачають збір інформації про об'єкт дослідження з інформаційних джерел, розроблених самими учасниками проекту: соціологічні опитування, інтерв'ю, анкетування, тестування, обробку інформації (аналіз, узагальнення, аргументовані висновки). Домінуючою діяльністю є пошукова, а кінцевим продуктом – публікації, відеоматеріали тощо.

5. Практично-орієнтовані проекти – проекти, що можна використовувати в процесі викладання фахових фінансово-економічного профілю. Вони дозволяють повніше розвинути у студентської молоді професійні потреби та інтереси, допомагають ознайомити зі специфікою професійної діяльності. Такими проектами можуть бути: мультимедійні проекти, рекламні кампанії, проекти бюджетів тощо.

Отже, проектна технологія є однією з інноваційних технологій сучасного освітнього процесу, яка поєднує теоретичні знання та їх практичне застосування при підготовці молодших бакалаврів фінансово-економічного профілю.

Стосовно викладача, проектні технології можуть бути використані під час викладання фахових дисциплін фінансово-економічного профілю у студентів різних курсів. Це переважно творчі, ігрові, практико-орієнтовані види проектів. Доцільніше використовувати під час практичних або семінарських занять. В рамках самостійної роботи студентів можна використовувати групові та індивідуальні проекти. Вони мають бути складними та комплексними і мати логічне завершення, наприклад, у вигляді презентації, розробки рекламної кампанії, проекту бюджету тощо..

Вибір виду, мети та завдань навчального проекту залежить від специфіки фахової дисципліни та обсягу годин, що відведені навчальним планом на її вивчення.

Стосовно студента, проектні технології поглиблюють знання, формують необхідні для майбутньої професійної діяльності вміння та навички з фахових дисциплін; мотивують майбутніх економістів-фінансистів до пошуків інформації; розвивають творчі здібності; формують навички групової командної роботи, спілкування з різними типами людей, формуючи при цьому комунікативні навички; навчають методам пошуку, збору, аналізу та синтезу інформації для вирішення фахових завдань; навчають раціональному використанню часу; розкривають творчі здібності та формують креативне мислення у кожного учасника навчального проекту; є етапом підготовки до конкурсів, олімпіад, конференцій та подальшої науково-дослідної роботи студента.

Результатами впровадження проектних технологій в освітній процес ЗВО I-II рівнів акредитації є творча співпраця викладача і студентів в результаті якої відбувається:

1. Творча самореалізація як викладача, так і студентів.
2. Задоволення потреби у самовдосконаленні та саморозвитку.
3. Зміна авторитарного стилю спілкування на демократичний.
4. Досягнення високих творчих результатів при вивченні фахових дисциплін фінансово-економічного профілю.

В процесі вивчення дисципліни «Страхові послуги» при підготовці фахових молодших бакалаврів за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування, вивчаючи тему, що передбачена програмою навчальної дисципліни «**Страхові послуги та особливості їх реалізації**», пропоную студентам **практичну роботу у вигляді групової проектної роботи:**

«СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ РЕКЛАМНОЇ КАМПАНІЇ».

ІНСТРУКЦІЙНА КАРТКА

Етапи створення проекту

I. МОТИВАЦІЙНИЙ ЕТАП

1. Викладач спільно зі студентами обговорюють шляхи реалізації страхового продукту, типи, види реклами, розробку плану та критерії ефективної рекламної кампанії.

План рекламної кампанії

1. Основні завдання компанії.
2. Вибір цілей рекламних звернень.
3. Вибір цільової аудиторії.
4. Вибір спрямованості та теми рекламної кампанії.
5. Розробка концепції та вибір форми реалізації рекламних повідомлень.
6. Вибір способів проведення рекламної кампанії в конкретних умовах.
7. Розробка засобів контролю за ефективністю реклами.

Критерії ефективності будь-якої рекламної кампанії

1. Ступінь відповідності образу, що його рекламодавець має намір створити щодо свого товару.
2. Доступність аудиторії, на яку спрямовано дану рекламу.
3. Правдивість.
4. Оригінальність.
5. Розпізнання: аудиторія, на яку спрямовано рекламу, має установити її зв'язок із продуктом, що рекламується.
6. Комплектність: всі частини реклами мають бути пов'язані одна з одною, а також із рештою дій, підпорядкованій рекламній меті.

7. Своєчасність: реклама та її ідея використовується доти, доки вона залишається дієвою, важливо вчасно відмовитись від реклами.

2. Викладач ділить студентський колектив на творчі групи (по 4-5 чоловік).

3. Обговорюються критерії, яким має відповідати готовий проект, проговорюючи обов'язкові елементи, а саме:

- придумати страхову компанію та обрати страховий продукт, що має бути реалізований;

- створити презентацію та рекламний відеоролик своєї страхової компанії та страхового продукту;

- розробити рекламний буклет;

- підготувати та згідно встановлених вимог оформити договір страхування.

Стратегічною метою є підписання, враховуючи якість виконання всіх перерахованих елементів, договору страхування з однією з творчих груп. (Можна запросити 2 викладачів кафедри, щоб спільно обирати переможця)

II. ОПЕРАЦІЙНО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ЕТАП

1. Творчі групи збирають, систематизують та аналізують фактичний матеріал, використовуючи різні джерела інформації.

2. Шукають та пристосовують для свого проекту матеріал про шляхи реалізації страхового продукту, розробляють рекламні буклети, створюють презентацію, працюють над правильним оформленням страхового договору.

3. Пишуть сценарій захисту свого проекту.

III. РЕФЛЕКСІЙНО-ОЦІНОЧНИЙ ЕТАП

1. Групи по черзі захищають свої проекти.

2. Запрошені викладачі радяться ї, враховуючи якість виконання всіх обов'язкових елементів, вирішують з якою із запропонованих страхових кампаній вони б підписали договір страхування.

3. Кожен з присутніх може висловити свої думки стосовно роботи, яка була проведена, що запам'яталось, що можна в подальшому використовувати у майбутній професійній діяльності.

В процесі вивчення дисципліни «Фінанси» при підготовці фахових молодших бакалаврів за спеціальностями 071 Облік та оподаткування та 072 Фінанси, банківська справа та страхування, вивчаючи тему «Бюджет» доцільним вважаю **самостійну роботу студентів запропонувати провести у вигляді створення індивідуального проекту:**

«СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ НА МІНІМАЛЬНУ ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ»

ІНСТРУКЦІЙНА КАРТКА

Етапи створення проекту

I. МОТИВАЦІЙНИЙ ЕТАП

1. Викладач разом зі студентами обговорюють сутність, призначення та особливості бюджету як грошового фонду та плану-розпису доходів і видатків.
2. Викладач пропонує студентам скласти бюджет на мінімальну заробітну плату (6000 грн).

Стратегічною метою проекту є складання збалансованого бюджету на одну особу на мінімальну заробітну плату.

II. ОПЕРАЦІЙНО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ЕТАП

1. Студенти мають розподілити свої видатки на обов'язкові та необов'язкові, враховуючи кількість продовольчих та непродовольчих товарів, що реально споживаються та ціни.
2. Заповнити таблицю

Доходи	Витрати	
	<i>Обов'язкові</i>	<i>Необов'язкові</i>
6000 грн	Податки (ПДФО + військовий збір)	Встановлюються індивідуально
	Оплата за оренду житла чи гуртожиток	
	Комунальні платежі (якщо проживає з батьками, то враховується частина студента у загальному рахунку)	
	Транспорт	
	Зв'язок та інтернет	
	Ліки (хто приймає їх на постійній основі)	
	Харчування (реальна кількість продуктів + реальні ринкові ціни)	
	Заощадження	

III. РЕФЛЕКСІЙНО-ОЦІНОЧНИЙ ЕТАП

1. Студенти по черзі захищають свої проекти бюджетів.

Якщо видатки перевищують доходи, то бюджет є дефіцитним.

Якщо доходи перевищують видатки, то бюджет є профіцитним і це дає можливість сформулювати заощадження, які можуть бути використані в наступному місяці.

Якщо доходи дорівнюють видаткам, то бюджет є збалансований.

2. Викладач коментує бюджети студентів, а ті, в свою чергу, висловлюють свої думки стосовно процесу складання, можливості заощадження, раціонального використання наявних грошових коштів, а також варіанти збільшення дохідної частини бюджету.

Отже, впровадження проектних технологій при викладанні фахових дисциплін фінансово-економічного профілю в освітній процес ЗВО I-II рівнів акредитації є перспективним напрямком, оскільки сприяє розвитку творчих здібностей у студентів та допомагає органічно поєднувати теорію та практику, що на сьогоднішній день є пріоритетом у навчанні.

КУХАРЧУК НАТАЛЯ СЕРГІЇВНА

викладач економічних дисциплін,

ДВНЗ «Могилів-Подільський

монтажно-економічний коледж»

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

*«Якщо знання – це новий капітал,
то інновації – нова валюта» /Кевін Келлі/*

Актуальність досвіду. Сучасне суспільство висуває високі вимоги до майбутнього спеціаліста: уміння нестандартно мислити, знаходити оптимальні рішення, аналізувати, проводити рефлексію власних дій, співвідносити їх з метою діяльності, мати глибокі, стійкі знання та уміння їх застосовувати у професійній діяльності.

Забезпечення якості професійної освіти майбутнього фахівця економіста, мотивація студентів до навчально-професійної діяльності та використання інноваційних методик викладання для вищого навчального закладу в умовах сьогодення є одним з найбільш актуальних питань для дослідження.

Постановка завдання. Мета доповіді полягає в обґрунтуванні необхідності інноваційних підходів до викладання економічних дисциплін у професійній підготовці здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей. Опис досвіду представлено підбором матеріалів, який розкриває основні найефективніші інноваційні методики викладання економічних дисциплін, а також узагальненням апробованих й інноваційних методів взаємодії студентів та викладача для формування професійних компетентностей фахового молодшого бакалавра.

Опис досвіду. Сучасний розвиток освіти характеризується інтенсивним пошуком нового в теорії та практиці. Цей процес зумовлений певними суперечностями, головними з яких є – невідповідність традиційних форм і методів навчання у вищих навчальних закладах з новими тенденціями розвитку системи освіти та умовами розвитку суспільства.

Сучасна епоха – це епоха змін, інновацій, епоха інтелекту, глобалізації. Вона диктує свої умови життя, пропагує інші цінності, висуває нові вимоги до людини. Щоб іти в ногу з часом і постійно задовольняти запити високоерудованих і допитливих студентів, сучасний викладач не може залишатися на старих позиціях і зупинятися на досягнутому. Життя доводить, що в складних умовах, які постійно змінюються, найкраще орієнтується, приймає рішення, працює людина творча, гнучка, креативна, здатна до генерування і використання нового (нових ідей,

здумів, нових підходів та рішень).

Нині змінився соціальний запит суспільства до освіти. Виникла необхідність формувати особистість, яка здатна до творчої, самостійної діяльності, досягнення поставленої мети. Особливої уваги потребує система професійної освіти відповідно до нових цілей та їх розв'язку в змінних умовах ринку праці. Відповідно до цього, інноваційний характер освіти є одним із найважливіших інструментів перетворення освіти. Розвиток нових сучасних методів, форм здійснення освіти є необхідністю.

Інновація освіти – цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікації мети, змісту, методів, форм навчання, адаптації процесу навчання до нових вимог.

Інноваційні технології розвивають творчі здібності студентів, формують здатність до самостійної праці, привчають до колективної діяльності, створюють умови для розвитку й самореалізації, стимулюють почуття гідності й самоповаги, підвищують якість навчання, роблять навчання захоплюючим і змістовним, збуджують інтерес до поглибленого вивчення предмета, виробляють навички роботи з різними інформаційними джерелами.

Кінцевим продуктом навчального процесу в коледжі є формування студента як професіонала, тому для підготовки студентів до професійної діяльності використовуються інноваційні форми і методи навчання.

Розглянемо декілька найефективніших інноваційних методів навчання, що нині використовуються в навчальному процесі під час підготовки фахівців економічних спеціальностей та які допомагають активно залучити студентів до навчального процесу.

1. Мозковий штурм (Брейнстормінг) – передбачає збирання банку ідей, активізує творче мислення, подолання звичного процесу мислення під час розв'язання проблеми. Мозковий штурм дозволяє суттєво збільшити ефективність генерування нових ідей. Інтерактивний мозковий штурм зазвичай проводиться у групах. Дуже ефективний для створення креативних ідей. Брейнстормінг допомагає студентам навчатися роботі в команді. Різні види мозкового штурму включають: структуровані та неструктуровані обговорення; реверсивне мислення; будівництво номінальних групових відносин; онлайн-штурми: чати, форуми, листування у соцмережах; створення мап командних ідей; загальні групові походи; індивідуальний брейнстормінг.

2. Робота в парах – ця методика базується на взаємному навчанні, в спільній роботі студентів у малих групах. Студенти об'єднують власні зусилля з метою досягнення спільної мети. Ставимо проблему чи питання, а потім поділяємо своїх студентів на пари. Даємо кожній парі достатню кількість часу, щоб вони змогли прийти до певних висновків, та дозволяємо кожному учаснику сформулювати висновки своїми словами. Ми можемо також попросити, щоб один студент пояснював відповідь, а інший проводив оцінку того, що було зроблено для

отримання таких висновків. Можна комбінувати різноманітні варіації процесу — і студенти будуть швидше і легше втягуватись у роботу, комунікувати між собою та обробляти більше інформації на занятті під нашим наглядом.

3. Групові дискусії – учасники дискусії обговорюють одну проблему, знаходячись у різних групах, що мають різне бачення проблеми. У кожній із таких груп студенти презентують свої ідеї та висловлюють думки. Викладач підтримує обговорення між студентами із різних груп. Кожен студент повинен дізнатися про погляди та аргументи інших учасників дискусії.

4. Аналіз реальних проблем (Метод проблемного викладу) – метод, в якому викладач використовує різноманітні джерела і засоби. Перш, ніж викласти навчальний матеріал, висувається проблема, формулюється пізнавальна задача, а потім розкривається система доказів, порівнюються різні точки зору, підходи, ілюструються способи розв'язання поставленої задачі. Студенти в цьому процесі стають свідками і співучасниками наукового пошуку. Методики навчання включають також аналіз кейсів з реальними проблемами, проте сам процес не повинен складатися тільки із кейсів. Головне – зробити акцент на тому, як вирішувати реальні проблеми, що потребують реальних дій. Готуємо своїх студентів до життя після завершення навчання. Даємо невеликим групам студентів деталі та описи реальних виробничих ситуацій – хай вони придумують робоче рішення для них.

5. Сесія «питання-відповідь» – відразу ж після оголошення теми заняття, але перед початком стандартної лекції, даємо завдання студентам написати по одному питанню на цю тему на невеликих папірцях. Після цього викладач збирає усі записки та дає відповіді на ті питання, що задали студенти.

Висновки. Сьогодення вимагає від сучасного викладача використовувати в навчальному процесі нові підходи, нові методи донесення інформації. Цього вимагає сучасний стан справ: все більш широке впровадження інформаційних технологій майже у всі сфери життя та діяльності людини, в том числі й у процес навчання. Крім того, важливим є розробка таких методів, які були б не лише інноваційними, але й цікавими для сучасного здобувача вищої освіти.

Таким чином, перед викладачем постає достатньо складна проблема – розроблення та впровадження у навчальний процес інноваційних та одночасно цікавих за своєю формою та поданням для здобувачів вищої освіти методів викладання.

Система економічної освіти України має завдання перебудови змісту й науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу професійної підготовки фахівців, спрямована на формування готовності майбутніх економістів до інноваційної професійної самореалізації. Знаряддя для реформації та оновлення професійної підготовки –це інноваційні підходи, які дозволять отримати конкурентоспроможного фахівця готового до змін, з

необхідними вміннями творчо мислити та приймати вірні рішення.

Література:

1. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія, М.М. Козяр ; за ред. член-кор. НАПН України Гуревича Р.С. – Львів : ЛДУ БЖД, 2012, – с.380
2. Дичківська І.М - Інноваційні педагогічні технології: / підручник, 2-ге вид., доповн. - К. : Академвидав, 2012. – с.349
3. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи [Текст]: монографія / П.Ю. Саух [та ін.] ; ред. П.Ю. Саух. - Житомир : ЖДУ ім. І.Франка, 2011. - с.209, 216.;
4. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. — Випуск 42 / Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2015. — с.471
5. Smart-освіта: ресурси та перспективи: матеріали III Міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 7 грудня 2018р.): тези доповідей.–К. : КНТЕУ, 2018. – с.252

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАПИСАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ З ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН

Сучасний розвиток суспільства вимагає модернізації та динамічного вдосконалення наукової діяльності студентів у процесі професійної підготовки фахівців з фаховою передвищою освітою, використання нових методичних підходів, організаційних форм та позитивних стимулів, обов'язкового аналізу та впровадження передового досвіду в практику роботи з студентами.

У Законі України Про фахову передвищу освіту стаття 1 п. 4 зазначено, що дослідницька діяльність у сфері фахової передвищої освіти – діяльність закладу фахової передвищої освіти, спрямована на проведення наукових досліджень з метою отримання і використання нових знань та здійснення технічних і науково-технічних розробок, у статті 5 п. 6 цього Закону вказано, що державна політика у сфері фахової передвищої освіти сприяє заохоченню

здобувачів освіти до просвітницької, інноваційної, дослідницької діяльності закладів фахової передвищої освіти та як свідчить стаття 29 п. 6 згаданого Закону, одним із основних завдань закладу фахової передвищої освіти є забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі теоретичного та практичного навчання, дослідницької та інноваційної діяльності [1].

Науково-дослідна робота є початковим етапом наукової діяльності студентів та спрямована на розвиток дослідницьких умінь і здібностей, проявляється в пошуку пояснення певних закономірностей, фактів, явищ, процесів, де домінує самостійне застосування прийомів наукових методів пізнання.

Під науково-дослідною роботою розуміємо таку діяльність студента, яка передбачає оволодіння технологією творчості, знайомство з технікою експерименту, формування навичок роботи з літературою, сучасними інформаційними ресурсами з отриманням певного результату.

Поняття науково-дослідної роботи включає взаємопов'язані елементи:

– навчання студентів елементам дослідницької діяльності, організації та методики наукової творчості;

– наукові дослідження, що здійснюються студентами під керівництвом наукових керівників [2, с. 38].

Основне завдання науково-дослідної роботи – продемонструвати рівень наукової кваліфікації автора, вміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання. З одного боку, вона має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком теоретичної підготовки, а з іншого – це самостійне оригінальне наукове дослідження здобувача освіти, що має практичну цінність для підприємств, організацій, установ [3, с. 23].

На сучасному етапі освіти можна виділити такі види науково-дослідної роботи студента:

- підготовка наукових повідомлень, звітів, рефератів, доповідей, тез, статей;
- курсові, дипломні (проекти) роботи.

Успішне виконання подібних робіт навчає студента узагальнювати й аналізувати наукові джерела і фактичні (статистичні й адміністративні) дані; працювати з нормативно-правовими актами; використовувати на практиці набуті теоретичні знання, широко використовувати інновації у процесі своєї професійної діяльності. Етапи науково-дослідної роботи студента наведемо за допомогою рис. 1. Далі виокремимо фактори, що сприяють формуванню дослідницької діяльності студентів [2, с. 47; 3, с. 32]:

- особистісно орієнтований підхід до навчання;
- орієнтація на продуктивне досягнення результату;
- проблемне навчання як інструмент розвитку досвіду творчої діяльності;
- оптимальне поєднання логічних і евристичних методів вирішення завдань;
- креативна організація освітнього процесу, максимальне насичення його творчими ситуаціями;
- створення ситуації спільної пошукової діяльності;
- деталізація навчального процесу;
- створення психологічної атмосфери, оптимальних умов для наукової діяльності.

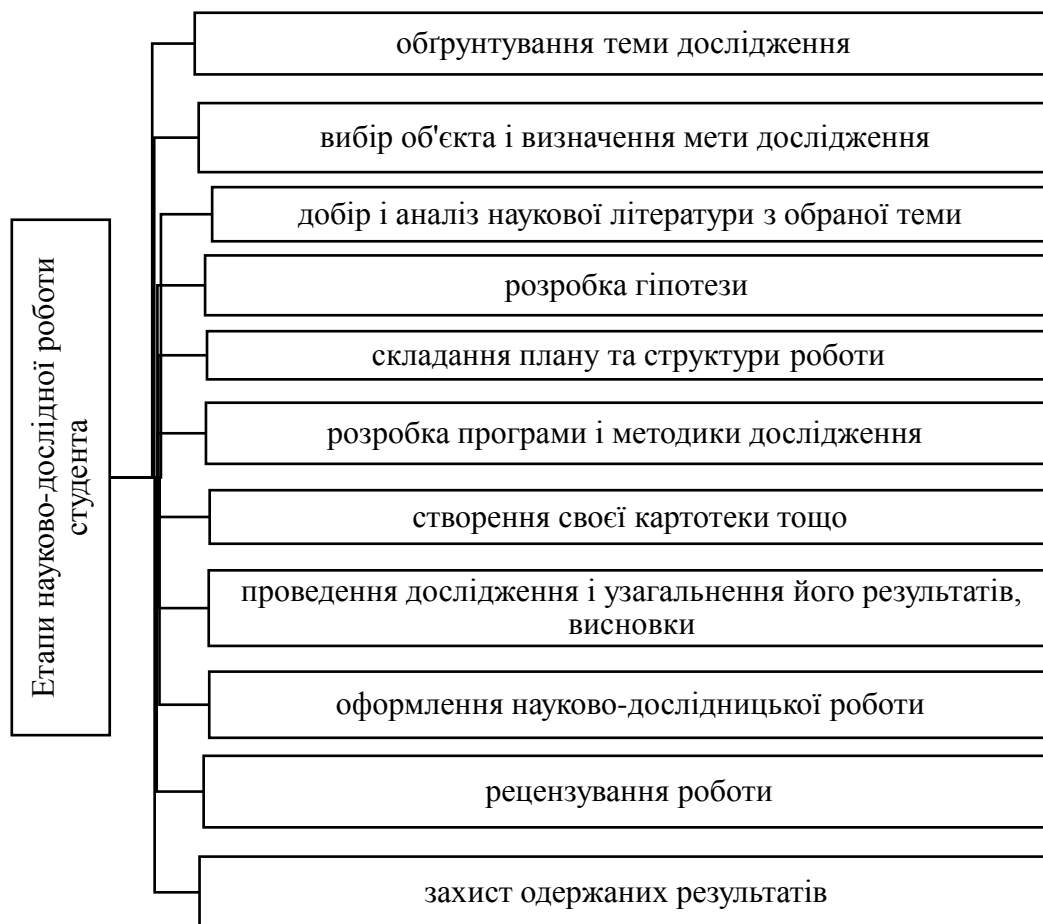

Рисунок 1. Етапи науково-дослідної роботи студента

Формування дослідницьких умінь здобувачів фахової передвищої освіти забезпечить дотримання певних принципів організації освітнього процесу:

- педагогічне керівництво в створенні мотивів і стимулів до навчання;
- інтерес до досліджуваного об'єкта;
- озброєння студентів необхідними прийомами пізнавально-пошукової діяльності;
- систематичне здійснення принципу індивідуалізації в навчанні;
- застосування технічних і наукових засобів навчання;
- впровадження в практику роботи й систематичне використання комп'ютерних технологій;
- розробка завдань, що вимагають нестандартних рішень і самостійного пошуку джерел інформації;
- поєднання дидактично й методично обґрунтованих методів, що сприяють розвитку пізнавальної діяльності й творчих здібностей студентів.

Залучити здобувачів освіти до наукової роботи можна лише за умов створення у закладі освіти відповідного освітнього середовища, в якому важливе місце належить активній пізнавальній діяльності.

Перш, ніж почати реалізацію наукового дослідження на будь-якому рівні, молоді вчені мають ознайомитися з методологією та методами наукової роботи. Тут важливе все: методика вибору проблеми та теми дослідження, збір та систематизація фактів, історія розвитку проблеми, в основі якої лежить задум (ідея) дослідника.

Отже, можна констатувати, організація написання науково-дослідної роботи студентів є важливим чинником підвищення ефективної професійної підготовки майбутнього фахівця у закладі фахової передвищої освіти так як передбачає індивідуалізацію навчання, дає змогу реалізовувати особистісно орієнтоване навчання, розширює обсяг знань, умінь та навичок студентів, сприяє формуванню активності, ініціативи, допитливості, розвиває творче мислення, спонукає до самостійних пошуків. Написання науково-дослідних робіт з фінансових дисциплін сприятиме формуванню у здобувачів фахової передвищої освіти систему знань у сфері наукового фінансового дослідження, розширенню практичних навичок, розумінню необхідності наукової розробки фінансово-економічних проблем із застосуванням програмного забезпечення та інформаційних технологій.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про фахову передвищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>.
2. Грищенко І.М., Григоренко О.М., Борисенко В.А. Основи наукових досліджень: навч. посіб. К.: КНТЕУ, 2011. 185 с.
3. Чмиленко Ф.О., Жук Л.П. Посібник. Методологія та організація наукових досліджень. Д.: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.

**ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ У ВИКОРИСТАННІ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
МЕНЕДЖМЕНТУ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ТИПОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАДАЧ
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Актуальність. Викладання та навчання в системі сучасної освіти має бути орієнтованим на формування і розвиток таких знань та навичок, які необхідні для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.

Тому, слід використовувати технології реалізації освітньої діяльності, які б сприяли підготовці фахівця до професійної діяльності у змінному інформаційному суспільстві, що здатний критично мислити і творчо вирішувати нагальні проблеми сьогодення.

Особливої значущості набуває проблемне навчання, яке спонукає до аналізу, співставлення, порівняння нової інформації, і, як наслідок, стає передумовою розвитку особистості, яка здатна самостійно вирішувати типові професійні задачі.

Постановка завдань. Особливістю освітньо–професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 073 Менеджмент є студентоцентроване навчання, самостійне навчання за індивідуальними завданнями, виконання курсових робіт, практична підготовка та застосування сучасних інформаційних технологій.

Одним із основних складових студентоцентрованого навчання є використання технологій PBL (problem based learning). Суть проблемної інтерпретації навчального матеріалу полягає в тому, що викладач ставить перед здобувачами проблемні завдання та ситуації, спонукаючи шукати шляхи і засоби їх вирішення. Проблема сама прокладає шлях до нових знань і способів дії.

Для фахівців економічного профілю важливим є саме проблемний підхід у вирішенні завдань, що в свою чергу є одним із найефективніших у формуванні професійних навичок і вмінь [2].

Відповідно, в процесі навчання студент повинен під час навчальних занять здійснювати квазіпрофесійну діяльність в умовах, які моделюють типові професійні ситуації, що лежать в основі майбутньої діяльності менеджерів [1].

Проблемне навчання можна інкрустувати в будь-яку навчальну дисципліну, але для цього, звичайно ж, викладачу потрібно додатково працювати творчо та виконувати такі дії:

1. Ставити навчальні завдання в зрозумілій і цікавій формі.
2. Виконувати функції координатора пошукових дій.

3. Вміти зіштовхнути студентів із проблемою, стимулювати творче мислення за допомогою запитань.

4. Коректно виправляти помилки в процесі пошуку гіпотез.

5. Спрямовувати діяльність на самостійне опанування різних джерел інформації.

Проблемне навчання може бути різного рівня складності залежно від способу подання проблемних ситуацій. М.І. Махмутов виділив такі методи: метод монологічного викладу, метод міркування, діалогічний метод викладу, евристичний метод навчання, дослідницький метод і метод програмованих завдань.

Перші три групи методів представляють варіанти викладу навчального матеріалу викладачем, другі три групи – варіанти організації самостійної навчальної діяльності здобувачів. У кожній з цих груп методів передбачається збільшення їх активності і, таким чином, проблемності навчання.

Метод професійних проблемних ситуацій використовується в практиці викладання менеджменту для спеціальності 073 Менеджмент у ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ» з метою формування в студентів - майбутніх фахівців готовності до управлінської діяльності, застосування теоретичних знань на практиці.

Проблемне навчання застосовується на різних етапах процесу навчання.

1. Етап здобування нових знань (проблемна лекція).

Метод монологічного викладу - мінімально окреслюється проблемна ситуація, яка використовується з метою підтримки інтересу до теми.

Наприклад, констатація проблеми: «Проблема комунікацій одна з найважливіших у сучасному менеджменті. Опитування свідчать, що 73% американських, 60% англійських і 86% японських менеджерів вважають невміння ефективно спілкуватися головною перепорою на шляху досягнення цілей їхніми організаціями».

Метод міркування – ставляться проблемні запитання, які не вимагають обов'язкової відповіді студента. Наприклад, проблеми декодування інформації, проблеми втрати інформації.

Діалогічний метод викладу - до обговорення проблемних питань та висунення гіпотез активно залучаються студенти. Проблема може бути поставлена і на початку лекції, і наприкінці лекції, в залежності від мети і готовності аудиторії її вирішувати.

Наприклад, при вивченні теми «Управління робочим часом» обговорюються проблемні питання: «Чому тривалість робочого дня керівників збільшується? Які причини виникнення непродуктивних витрат часу в роботі менеджера? Як боротися з «пожирачами часу»? Як правильно визначити пріоритети?»

Тема «Лідерство» передбачає розгляд дискусійних питань: «Неформальний лідер: ворог чи опора керівника? Яким чином можна здатності лідера направити на розвиток підприємства? Чому керівники неохоче делегують повноваження?»

Такий проблемний виклад навчального матеріалу дозволяє активізувати навчально-пізнавальну діяльність, сприяє росту зацікавленості навчальною дисципліною, розвиває критичне та аналітичне мислення [4].

2. Етап усвідомлення знань, формування й закріплення умінь та навичок (створення проблемних ситуацій і вирішення проблемних задач при проведенні семінарських або практичних занять).

Джерелами ситуацій для проблемного навчання є виробничі ситуації, публікації, сюжети з телебачення чи інтернет-каналів, події в економічній сфері.

Евристичний метод навчання – студенти самостійно вирішують проблемні ситуації і задачі, викладач констатує правильність висновків.

Наприклад, при вивченні теми «Механізм вироблення системи цілей» розглядаються проблеми, які прийнято вважати вічними і які кожне молоде покоління вирішує для себе (життєвого вибору, самовизначення, ставлення до цінностей) та будується кожним студентом самостійно «Колесо життєвого балансу», а колективно визначаються основні напрямки особистісного розвитку.

Ситуації проблемного характеру вирішуються на практичних заняттях: «Методи менеджменту», «Побудова «дерева цілей»», «Діагностика зовнішнього середовища підприємства», «Оцінка рівня організації управлінської праці», «Ефективне планування діяльності та часу», «Ділові наради», «Прийняття управлінських рішень», «Оцінка конфліктних ситуацій на підприємстві», «Аналіз системи мотивації на підприємстві» та інші.

Навчання з використанням проблемних ситуацій спонукає студентів займати активну позицію, формує вміння брати на себе відповідальність за прийняті рішення.

3. Самостійна робота (виконання індивідуальних завдань, написання рефератів, курсових, науково-дослідних робіт).

Дослідницький метод, метод програмованих завдань – студенти самостійно усвідомлюють, формулюють, досліджують і вирішують проблему.

Для успішного використання дослідницького методу викладач має побудувати систему проблемних завдань і проблем дослідницького характеру.

Проблема повинна містити такі завдання, щоб для їх вирішення необхідно було пов'язати її з іншими дисциплінами та отриманими знаннями.

Виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Менеджмент» сприяє оволодінню студентом методів дослідження теорії та практики управління підприємством, дозволяє набути

навичок самостійної роботи із спеціальною інформацією, збирання, оброблення та оцінки фактичного (практичного) матеріалу. Виконання курсової роботи формує вміння досліджувати та оцінювати складні виробничо-економічні та управлінські процеси і явища, грамотно викладати свої думки, поєднувати теорію з практикою, обґрунтовувати рекомендації.

В процесі функціонування гуртка «Інформаційно-аналітичний центр економічної освіти» проводяться бесіди та круглі столи на актуальні проблемні теми сьогодення, здійснюється підготовка студентів до участі у міжнародних, всеукраїнських конференціях та щорічної Всеукраїнської Інтернет - конференції «Ефективність діяльності сучасного підприємства», яка проводиться в рамках тижня економіки у ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ». Студенти досліджують актуальні питання та проблематику діяльності підприємств в сучасних умовах на основі наукових підходів, знайомляться з характером змін складових управлінської діяльності в умовах інтенсифікації розвитку технологій управління, зростання інноваційної активності, розвитку маркетингового забезпечення підприємства.

Головним є орієнтація на самостійну навчальну та наукову діяльність, мета якої – сформувати у майбутнього фахівця здатність до самостійного наукового пошуку та здатності «самостійно вчитися», що має бути найсуттєвішим надбанням для всієї наступної життєдіяльності.

Висновки. Отже, використання проблемних методів в освітній діяльності є важливим інструментом формування професійної компетентності майбутніх менеджерів, оскільки сприяє формуванню творчої особистості майбутніх фахівців, формує вміння досліджувати та оцінювати складні виробничо-економічні та управлінські процеси і явища, грамотно викладати свої думки, поєднувати теорію з практикою, обґрунтовувати рекомендації.

Список літератури

1. Василюшина О.В. Застосування проблемних ситуацій у формуванні готовності майбутніх менеджерів до управлінської діяльності
URL:<https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=25706.pdf>(дата звернення: 28.10.2021р.)

2. [Дьоміна І.](#) Як і коли застосовувати проблемне навчання (Problem-Based Learning
URL:<https://nus.org.ua/view/yak-i-koly-zastosovuvaty-problemne-navchannya-problem-based-learning/>) (дата звернення: 25.10.2021р.)

3. Щербакова А. Метод PBL: як готують професіоналів.
URL:<https://studway.com.ua/metod-pbl/>(дата звернення: 25.10.2021р.)

4. Щокіна Н.Б. Проблемне навчання у підготовці фахівців. URL:
https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/4450/1/Microsoft_Word_docx.pdf (дата звернення: 26.10.2021р.)

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОЇ ГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВИВЧЕННЯ СПЕЦДИСЦИПЛІН

Актуальність теми. Підготовка фахівця, готового застосовувати отримані знання та навички під час навчання на практиці та реалізація себе як особистості – основний орієнтир викладача спецдисциплін закладу освіти, який здійснює підготовку майбутнього спеціаліста.

Сучасні реалії, з якими довелось зіткнутися українцям, показали важливість і актуальність економічної освіти, тому фінансова грамотність – одна із ключових компетентностей Нової української школи, що закладена в Закон України «Про освіту» [1]. Не менш важливою є правова обізнаність населення. Тому одним із важливих завдань у професійній підготовці здобувачів освіти є формування фінансово-правової грамотності.

Аналіз досліджень. Основні аспекти формування фінансової грамотності населення як одного із пріоритетів державної політики на сучасному етапі розглядали Л. Захаркіна, Л. Зюман, Т.Кізима, В. Корнівська, А. Кузнецова, Г. Кучерова, І. Ломачинська, Д. Радзішевська, Т.Смовженко та інші. У той самий час актуальності набуває питання формування фінансових та правових компетенцій студентів економічного профілю протягом навчання у закладі освіти.

Метою є визначення ключових напрямів формування фінансово-правової грамотності здобувачів освіти.

Виклад основного матеріалу. В даний час фінансовий і правовий аспекти торкаються практично всіх сфер діяльності сучасної людини. Фінансова грамотність дає можливість управляти своїм фінансовим благополуччям, а правова – дозволяє громадянину знати і чітко розділяти свої права і обов'язки. Фінансова та правова грамотність йдуть пліч-о-пліч один з одним.

Формування фінансово-правової грамотності здобувачів освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальностей 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність під час вивчення спецдисциплін направлено на встановлення прямого зв'язку між одержуваними знаннями і їх практичним застосуванням, надання допомоги в розумінні і використанні фінансової інформації на поточний момент і в майбутньому, орієнтацію на життєвий цикл і життєві стратегії учасників фінансових відносин, виховання відповідальності за фінансові рішення з урахуванням особистої безпеки і благополуччя.

На нашу думку, безперервна освіта і фінансово-правова грамотність є основою становлення успішного фахівця вищезгаданої галузі, а досягнення гідного рівня конкурентоспроможності на ринку праці передбачає використання всіх елементів освітньої, наукової і виховної роботи.

Ключовим методом побудови освітнього процесу на сьогодні є компетентісний підхід, в рамках реалізації якого ведеться підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців для інноваційної економіки, що володіють науковими знаннями, професійними і загальнокультурними компетенціями та соціальною відповідальністю.

Компетентісний підхід означає поступову переорієнтацію домінуючої освітньої парадигми з переважною трансляцією знань, формуванням навичок на створення умов для оволодіння комплексом компетенцій, що означають потенціал здатності випускника до виживання і конкурентоспроможності в умовах сучасного багатофакторного соціально-політичного, інформаційного ринкового, економічного і комунікаційно насиченого простору [2, с.88].

Наукові публікації багатьох дослідників свідчать про те, що останнім часом спостерігається тенденція до переходу від кваліфікаційного підходу спеціаліста-випускника до компетентісного, де цілі освіти пов'язуються не тільки з виконанням конкретних фахових функцій, але й з інтегрованими вимогами до результату освітнього процесу. Тому компетентісний підхід до процесу навчання має важливе значення для випускника закладу освіти, зокрема фахівця зі спеціальностей 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Аналізуючи вимоги до професійної підготовки фахівців галузі знань 07 Управління та адміністрування і вимоги до рівня підготовки, сформульовані у відповідних освітньо-професійних програмах, слід зауважити, що інтегральною компетентністю фахового молодшого бакалавра є здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях [3, с.15].

Якість та ефективність освітнього процесу багато в чому залежить від взаємодії між його суб'єктами – викладачами та студентами. Рівень професійної підготовки та формування економічної культури фінансово-правової грамотності прямо пропорційно залежать від взаємодії ланки «викладач-здобувач освіти». У освітньому процесі обидві сторони мають відігравати творчу роль.

З метою підвищення фахового рівня та фінансово-правової грамотності здобувачів освіти

виникає потреба у вивченні та розробці інтерактивних форм і методів навчання, розв'язання проблемних ситуацій та завдань, що базуються на реальних економічних процесах.

Таким формами роботи є: застосування імітаційних, проектних, дослідницьких, ситуаційних, інтерактивних та ігрових методів навчання, що включають: проведення тренінгів, зустрічей; організація ділових ігор, дебатів, круглих столів; участь студентів у науково-дослідній роботі, проектній діяльності; виконання вправ, орієнтованих на розвиток аналітичних, інформаційно-пошукових, комунікативних і міжособистісних умінь майбутніх фахівців.

Реалізація вище зазначених методів відбувається через організацію низки заходів: круглих столів, професійно-орієнтованих виховних годин, зустрічей з роботодавцями та екскурсії до установ, організацій та підприємств, що в майбутньому можуть стати місцем працевлаштування випускників, організацією проблемних груп, залучення здобувачів освіти до роботи у факультативному курсі тощо.

Світовий процес переходу до інформаційного суспільства та епідеміологічна ситуація вимагають від сучасної освіти орієнтування на розвиваючі технології, що формують в здобувачів освіти готовність оперувати інформацією, швидко вирішувати, використовуючи засвоєнні знання, навички й уміння, для розв'язання практичних завдань. Традиційна модель освіти стала неефективною, бо нове покоління «цифрових дітей» сприймає освіту інакше. Викладач перестав бути основним джерелом інформації, здобувачі освіти інформаційно перевантажені. Ефективним рішенням є активні педагогічні технології навчання з використанням інтернет-сервісів та віртуальних класів (наприклад, Classroom) тощо.

Ще однією інноваційною формою розвитку фінансово-правової грамотності в умовах дистанційного навчання, яка вчить знаходити необхідну інформацію, піддавати її аналізу, систематизувати і вирішувати поставлені задачі є віртуальний квест.

Для експериментальної оцінки ефективності запропонованої форми роботи нами проводиться віртуальний соціально-правовий квест в рамках Всеукраїнського тижня права. Для проведення квесту використовується низка інструментів: сервіс для відео-конференцій Google Meet, Google Таблиці, Google Документи, Google Classroom, Viber, сервіс для створення вікторин Quizizz, інтерактивна он-лайн - дошка від Google-Jamboard.

Вивчаючи ставлення студентів Вінницького технічного фахового коледжу різного віку і рівня підготовки до підвищення рівня фінансово-правової грамотності, було проведено анкетування. Загальна кількість респондентів склала 89 осіб, включаючи першокурсників, які навчаються на основі базової загальної середньої освіти і студентів випускних груп. Мета анкетування полягала у виявленні поточного рівня фінансово-правої грамотності, а також готовності до подальшого розвитку в цьому напрямку.

Результати анкетування показали:

- ведуть особистий бюджет, знають про доходи-видатки своєї сім'ї та володіють нормами фінансового права 50% першокурсників, 77% другокурсників і 91% третьокурсників (випускників);

- хочуть удосконалити рівень знань з фінансово-правової грамотності під час навчання у коледжі 71% першокурсників, 88% другокурсників і 94% третьокурсників (випускників);

- готові залучатися до проектів з фінансової грамотності за межами навчального процесу 54% першокурсників, 80% другокурсників і 94% третьокурсників (випускників).

Таким чином, за підсумками дослідження можна зробити висновок про те, що в процесі навчання відбувається підвищення рівня орієнтованості здобувачів освіти в економічному середовищі. При чому, участь у різних заходах щодо підвищення фінансово-правової грамотності підвищує мотивацію студентів, інтерес до професії, можливість реально оцінити свої здібності в професійному середовищі.

Висновки. Отже, від якості підготовки здобувачів освіти, які після закінчення навчання здійснюють практичну діяльність на підприємствах, у банківській та страховій сфері, фінансово-кредитних установах, страхових компаніях, працюючи в органах податкової та митної служб, фінансових відділах та управліннях, інвестиційних компаніях тощо, залежить забезпечення усіх без винятку інституцій, як державних, так і приватних, одним із основних видів ресурсів – фінансовими ресурсами. Таким чином зростає потреба в спеціалістах у сфері економіки, фінансів, обліку та оподаткування, які б володіли цілим спектром фінансово-правових навичок для професійного вирішення питань фінансової діяльності у будь-якій галузі економіки, та були готовими постійно вдосконалювати свої знання відповідно до викликів часу.

Список використаних джерел:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017р.№ 2145-VIII, відомості Верховної Ради України. 2017, № 38-39. Ст.12.

2. Болубаш Н. М. Теоретичні засади формування професійної компетентності майбутніх економістів. Наукові праці: науково-методичний журнал. Вип.99. Т.112. Педагогіка. Миколаїв: МДУ ім. П. Могилы, 2009. С.88 -95.

3. Освітньо-професійна програма Фінанси і кредит підготовки здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеню фаховий молодший бакалавр спеціальності 072 фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 управління та адміністрування Вінницького технічного коледжу (затверджена Педагогічною радою коледжу (протокол №9 від 14 червня 2021р)).

4. Михасюк К.В. Формування професійної компетентності майбутніх бухгалтерів у процесі навчально-виробничої практики в коледжах економічного профілю: дис. ... канд. пед. наук. Рівне, 2016. 288 с.

ЧОРНЕНЬКА ЛЮДМИЛА ГРИГОРІВНА

спеціаліст вищої категорії

ВСП «Могилів-Подільський

технологічно-економічний фаховий коледж

Вінницького національного аграрного університету»

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО ІНТЕГРАЦІЙНИХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН

На сучасному етапі, в умовах ринкових відносин основним завданням будь-якого викладача є підготовка високоякісних спеціалістів, фаховий рівень яких відповідає сучасним вимогам. Професія фахівця середньої ланки вимагає перш за все високої професійної самосвідомості, яка базується на міцних знаннях та вміннях, твердому переконанні в правильності обраної професії, свідомій професійній, виробничій дисципліні, творчому підході до виконання своїх обов'язків, повній відповідності у професійній діяльності.

Уся моя робота, як викладача: навчальна, методична, виховна - спрямована саме на формування висококваліфікованого спеціаліста, яка об'єднує зусилля викладача та студента. Одна із складових цього процесу - формування професійної компетентності із застосуванням міждисциплінарних зв'язків.

Міждисциплінарність знань, вмінь та навичок є сучасним принципом навчання, що впливає на структуру навчального матеріалу цілого ряду дисциплін, активізує методи навчання, орієнтує викладача на застосування комплексних форм організації навчання, забезпечуючи єдність навчально-виховного процесу. Такий системний підхід до формування професійної підготовки майбутніх фахівців зумовлює необхідність єдності всіх компонентів процесу, неперервного, інтелектуального, творчого й професійного розвитку особистості протягом усього життя.

Реалізація міжпредметних зв'язків на заняттях зумовлюють оновлення вже відомого матеріалу, об'єднують нові та раніше набуті знання в систему. Зв'язки суміжних курсів дають змогу глибше проникнути в сутність дисциплін, розкрити, наприклад, причинно-наслідкові зв'язки. Це дає можливість повніше показати історію науки, методи та досягнення сучасної науки, у якій посилюються інтеграція знань та системний підхід до пізнання.

Інтеграція в перекладі з латинської означає поєднання, взаємопроникнення, об'єднання, згуртування. Тому моєю метою є забезпечення максимальної інтеграції в навчальному процесі. Дисципліни розроблено структуру між предметних зв'язків, які забезпечують формування предметних компетенцій.

На кожному етапі заняття з дисциплін «Фінансовий облік», «Бухгалтерський облік», «Податкова система» забезпечую професійно-зорієнтований підхід до навчання через міждисциплінарну інтеграцію. На початку кожного заняття важливим є встановлення психолого-педагогічного контакту з групою студентів.

Міжпредметні зв'язки посилюють узагальнювальний характер змісту навчального матеріалу, який вимагає зміни методів навчання. Виникає потреба в колективних формах організації навчальної роботи, які найліпше забезпечують вирішення міжпредметних зв'язків, створюючи умови для прояву знань та інтересів студентів з інших дисциплін. Водночас можливий успіх для кожного.

Міждисциплінарні зв'язки є не тільки одним із важливих шляхів поглиблення й осмислення знань студентів, а й сприяють розвитку їхньої творчої думки та самостійності. Спираючись на здобуті знання, студенти вчаться встановлювати логічний зв'язок між елементами знань, самостійно розв'язувати поставлене питання, доводити правильність висунутого положення, трансформувати наявні знання в нових умовах. Засвоєння студентами системи знань, умінь та навичок на основі логічного порівняльного аналізу змісту різних дисциплін передбачає впровадження в навчальний процес системи міждисциплінарних завдань, які є ще одним з ефективних засобів управління продуктивною пізнавальною діяльністю студентів.

При проведенні мотивації навчальної діяльності застосовуються різні методи, зокрема метод переконання, навіювання, вирішення проблемної професійної ситуації, відео екскурсії, проведення дебатів, дидактичні ігри. Обов'язково звертається увага на необхідність знань та умінь з інших фахових дисциплін, тобто студентам демонструється структура міжпредметних зв'язків з іншими дисциплінами. Наприклад, при вивченні дисципліни «Фінансовий облік» використовуються знання з інших дисциплін, а саме: «Бухгалтерський облік», «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Математика».

При проведенні актуалізації опорних знань студентів використовуються інтерактивні бесіди, коментоване тестове опитування, усні журнали, мозковий штурм, засідання дискусійного клубу, аукціон думок, написання бухгалтерських диктантів. Наприклад в процесі опитування, написання диктантів студентам пропонуються питання, відповідь на які можна дати лише володіючи знаннями з дисципліни «Економіка підприємства» (зокрема, в чому полягає різниця між доходом і прибутком?). Такого ж типу питання пропонуються при вивченні нового матеріалу.

З метою впровадження інноваційних форм та методів роботи, на практичних заняттях, під час навчальної практики практикується проведення рольових ділових ігор з імітацією посадових обов'язків, професійних тренінгів, роботу в малих групах, вирішення інтегрованих

професійних завдань. Широко впроваджується в навчальний процес ситуаційне навчання; вирішення професійних інтегрованих завдань; комп'ютерна презентація; метод взаємоконтролю; проблемна бесіда; коментоване тестове опитування; письмові диктанти; мозкова атака; дискусії.

На лекційних та семінарських заняттях між предметні зв'язки реалізуються наступними методами роботи: метод випереджуючих завдань, вирішення ситуацій професійного спрямування; застосування елементів рейтингової оцінки знань студентів; метод рецензій; корекції, виконання завдань на складання кореспонденції рахунків; завдання-відповіді; пояснювально-ілюстративний; самостійна робота студентів під керівництвом викладача; письмове опитування; методи компетентнісно-зорієнтованого навчання; рецензування відповідей студентами на семінарських заняттях; робота з опорними конспектами; читання первинних та зведених документів.

Обов'язковим етапом заняття є узагальнення та систематизація знань та вмінь студентів. Для цього студентам пропонуються такі форми роботи як аукціон думок, прокоментуй ситуацію, прочитай бухгалтерський документ, сформуль кореспонденцію рахунків, усний журнал та ін.

Впровадження інтеграційних міждисциплінарних зв'язків не закінчується на заняттях, а й продовжується в поза аудиторний час.

Щороку в коледжі проводиться конкурс професійної майстерності «Кращий бухгалтер», «Кращий комерсант», де студенти застосовують набуті знання з фахових дисциплін.

Постійно працюю над формуванням предметних компетенцій студентів та комунікативних навичок майбутніх фахівців через співпрацю з підприємствами та установами міста, тим самим поліпшуючи навчально-виховний процес. Співпраця з виробничими підрозділами підприємств та установ міста дає змогу підвищити ефективність навчального процесу.

Отже, знаходження і застосування у навчальному процесі міждисциплінарних зв'язків та їх реалізація за допомогою цілої системи міждисциплінарних завдань сприяє оптимізації навчального процесу і є ще одним ефективним засобом активізації самостійної навчальної роботи студентів.